

Powstaje plan ogólny

➤ Planowanie przestrzenne

Co to takiego, dlaczego plan ogólny jest taki ważny i czym może skutkować dla mieszkańców?

📄 str. 4

Jest umowa na obwodnicę

➤ Inwestycje w gminie

Jak będzie przebiegać nowa droga i kiedy powstanie?

📄 str. 8-9

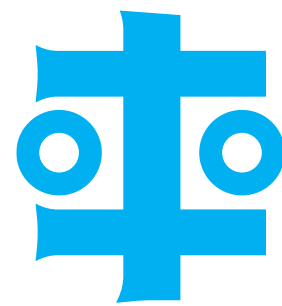
Potrzebna poradnia leczenia bólu

➤ Zdrowie

Wschowski szpital deklaruje chęć przystąpienia do konkursu na zapewnienie takich usług.

📄 str. 5

Jestem ze Wschowy

NR 6 (38)/2025 ISSN 2720-4960

WWW.WSCHOWA.PL

wrzesień/październik 2025 r.

Wypięknieją wschowskie kamienice

Budynki będą się zmieniać za sprawą programu Burmistrza Konrada Antkowiaka. Poznajecie tę kamienicę przy ul. Jasnej 2? Zostanie wyremontowana, a to dopiero początek. Więcej o wschowskich nieruchomościach piszemy na str. 2-3

Szanowni Mieszkańcy Drodzy Czytelnicy

Po wakacyjnej przerwie wracamy z informacjami o tym, co w mieście i gminie. Jak obiecywałem jeszcze przez rok, konsekwentnie dbamy o to, by nasze miasto stawało się coraz piękniejsze i bardziej przyjazne do życia. Dlatego Gmina Wschowa uruchomiła program dotacji na odnawianie kamienic – właściciele budynków mogą uzyskać wsparcie nie tylko na prace remontowe, ale także na przygotowanie niezbędnej dokumentacji projektowej czy technicznej. Co stanowi niezwykle rzadkość. W trakcie ostatniej sesji radni przegłosowali uchwałę, która dotuje w ten sposób dwa budynki w mieście. Dzięki temu, mam nadzieję, kolejne zabytkowe fasady odzyskają dawny blask, a nasze ulice zyskają wyjątkowy klimat, z którego możemy być dumni.

Piękne miasto to jednak nie tylko estetyka, ale i komfort codziennego życia. Ten znacząco poprawi się dzięki planowanej budowie obwodnicy Wschowy i Dębowej Łęki w ciągu drogi krajowej nr 12. Umowa na realizację inwestycji została właśnie podpisana z początkiem września, a Gmina Wschowa miała w tym przedsięwzięciu niemały udział – od wielu lat aktywnie zabiegaliśmy o jej powstanie. Obwodnica pozwoli odciążyć centrum z ruchu tranzytowego, ograniczyć hałas i emisję spalin, a tym samym uczyni nasze miasto jeszcze bardziej przyjaznym do życia. Czekamy wszyscy na efekty tych prac!

Dzięki tym inwestycjom Wschowa nie tylko odzyskuje swój historyczny blask, ale także odważnie patrzy w przyszłość. Piękniejsze kamienice i nowoczesna infrastruktura drogową - Wschowa się zmienia – dla dobra wszystkich mieszkańców.

Z życzeniami przyjemnej lektury,

Konrad Antkowiak
Burmistrz Miasta
i Gminy Wschowa

Wschowa sprzedaje gminne lokale

Od początku tego roku do Gminy Wschowa wpłynęło 13 wniosków od najemców o wykup lokali gminnych. Wszyscy wnioskodawcy mogli skorzystać z bonifikaty w wysokości 70 proc.

Do 15 września podpisano już 6 aktów notarialnych przenoszących własność lokali na rzecz najemców. Dodatkowo gmina sprzedała w drodze przetargu 5 nieruchomości – zarówno mieszkalnych, jak i niemieszkalnych.

Prostowanie udziałów

Sprzedaż lokali gminnych to proces wieloetapowy, znacznie bardziej skomplikowany niż samo podpisanie aktu notarialnego. Wymaga on szeregu działań przygotowawczych, które w dużej mierze wpływają na jego tempo. Jednym z najczęstszych problemów jest konieczność prostowania udziałów we współwłasności nieruchomości. W praktyce oznacza to konieczność prowadzenia dodatkowych postępowań administracyjnych lub sądowych, które mają na celu jednoznaczne określenie udziałów poszczególnych współwłaścicieli.

Dodatkowe korekty

Kolejnym istotnym etapem jest ponowna inwentaryzacja nieruchomości. Obejmuje ona sprawdzenie faktycznego stanu budynków i lokali oraz jego zgodności z dokumentacją geodezyjną i zapisami w księgach wieczystych. Często na tym etapie ujawniają się rozbieżności, które wymagają

„Sprzedaż lokali gminnych to proces wieloetapowy, znacznie bardziej skomplikowany niż samo podpisanie aktu notarialnego. Wymaga on szeregu działań przygotowawczych, które w dużej mierze wpływają na jego tempo

Małgorzata Łabędzka, inspektor ds. nieruchomości w Biurze Infrastruktury Komunalnej i Mieszkaniowej UMiG Wschowa

korekt, a to dodatkowo wydłuża czas całej procedury.

Potrzebna cierpliwość

Choć wszystkie te czynności są niezbędne dla bezpieczeństwa obrotu prawnego oraz przejrzystości

transakcji, w praktyce znacząco wydłużają czas sprzedaży lokali gminnych. Ostatecznie wpływa to na potencjalnych nabywców, którzy muszą dłużej czekać na zakończenie procesu zakupu. **(adj), (ml), (luk)**

SZYBSZA DROGA DO MIESZKANIA

W 2025 roku Gmina Wschowa uruchomiła program „Mieszkanie za remont”, którego celem jest wsparcie osób oczekujących na lokal komunalny oraz przywrócenie do użytku pusty stanów.

Osoby z listy oczekujących, którym przyznane zostanie mieszkanie do remontu, otrzymują lokal szybciej, bez czekania w kolejce. W zamian zobowiązują się do przeprowadzenia niezbędnych prac – czasem drobnych, a czasem gruntownych, jak wymiana instalacji czy okien. Zakres remontu ustala się indywidualnie w umowie.

Dwa pozytywne

W pierwszej edycji programu gmina zaoferowała 5 lokali, m.in. przy ul. Daszyńskiego, Garbarskiej i Herberga. Złożono 5 wniosków, a podpi-

sano 2 umowy użyczenia – na lokale przy ul. Daszyńskiego i Herberga. W drugiej edycji również przygotowano 5 mieszkań, w tym 3 z poprzedniej edycji oraz nowe przy ul. Obrońców Warszawy i Niepodległości. Złożono 2 wnioski, oba rozpatrzone pozytywnie. Umowy na remont zostaną podpisane do końca września.

Dwa pozytywne

Program jest korzystny dla mieszkańców i gminy: ludzie szybciej dostają mieszkania, które mogą urządzić po swojemu, a gmina odzyskuje i oddaje do użytku lokale, które stały puste.

Gmina chce kontynuować program, jeśli utrzyma się zainteresowanie mieszkańców i efekty obecnej edycji będą pozytywne.

(adp), (luk)

**Jestem
ze Wschowy**

Wydawca:

Urząd Miasta
i Gminy Wschowa,
ul. Rynek 1, 67-400
Wschowa

[WWW.WSCHOWA.PL](http://www.wschowa.pl)

Redaguje zespół,

redaktor naczelny:
Kamila Pogorzelska, tel. 65 540 86 95
Łukasz Domagała, Joanna Cicha, Marta Szeroka, Agnieszka Wtykto, Piotr Dzieńtakowski, Wiktoria Przyłucka, Kamila Kamińska, Maja Śliwińska, Magdalena Kurek, Mateusz Szatała, Gabriela Knap, Bartosz Tietz, Anna Dwojna-Piątyszek, Małgorzata Łabędzka.

Nakład 3 tysiące
egzemplarzy
Numer 6 (38)

Projekt, skład i druk:

Piotr Kaszuba PEKA design

REDAKCJA@WSCHOWA.PL

Pierwsze dotacje na remont kamienic we Wschowie

Kamienica przy ul. Nowej 10 w centrum Wschowy.

Kamienica przy ul. Jasnej 2 we Wschowie.

Program wdrożony przez Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa Konrada Antkowiaka już działa. Pierwsze 240 tys. zł zostało przyznane na remont kamienic.

Wsparcie otrzymają wspólnoty mieszkaniowe budynków przy ulicach Nowej 10 i Jasnej 2. Od maja 2025 roku program został rozszerzony – o dofinansowanie mogą ubiegać się również właściciele i zarządcy budynków

wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. Dotacja może wynieść nawet do 70 proc. kosztów kwalifikowanych prac konserwatorskich. Wnioski można składać do 30 września 2025 r. Dodatkowo, środki na przygotowanie dokumentacji projektowej przyznano wspólnotom mieszka-

Szczegółowe informacje o programie można uzyskać w Biurze Infrastruktury Komunalnej i Mieszkaniowej pod numerem telefonu: **65 540 86-14**

niowym z kamienic przy ulicach Bohaterów Westerplatte 5 i Ratuszowej 1. **(luk)**

„Jestem bardzo zadowolony z tego, że nasza wspólnota uzyskała takie dofinansowanie. Wspólnotę mieszkaniową mamy zaledwie od 2 lat, ale sam już od 20 lat przymierzałem się do tego, aby coś z tą elewacją zrobić. Niestety, dziś koszty takich przedsięwzięć są gigantyczne, a wspólnoty nie mają pieniędzy na to, aby samodzielnie przeprowadzić takie remonty. Program oceniam pozytywnie i cieszę się, że samorząd wyszedł z taką inicjatywą. Wschowa jako miasto królewskie na to zasługuje

Mirostaw Zgrzebnicki, właściciel mieszkania przy ul. Jasnej 2

Nie wszystkie kamienice są gminne

Chociaż Wschowa jest urokliwym miastem, bardzo często mieszkańcy i goście zwracają uwagę na zaniedbane elewacje budynków, szczególnie w centrum miasta. Dlaczego tak się dzieje i co można z tym zrobić?

Najbardziej reprezentacyjnymi częściami Wschowy powinny być główne ulice w ścisłym centrum Wschowy. Ks. Kostki, Bohaterów Westerplatte czy Rynek to lokalizacje, które najczęściej stają się miejscami spacerów. Niestety, wiele budynków szpeci miasto, a mogłoby być zupełnie inaczej. Problem w tym, że Gmina Wschowa nie zawsze,

a raczej w mniejszości ma wpływ na stan elewacji budynków. – Posiadamy udziały w zaledwie połowie nieruchomości funkcjonujących w ramach wspólnot mieszkaniowych, a druga połowa to obiekty prywatne – mówi Krzysztof Wieczorek, dyrektor Biura Infrastruktury Komunalnej i Mieszkaniowej w Urzędzie Miasta i Gminy Wschowa. A to i tak nie załatwia sprawy, bo zdarza się, że Gmina jest udziałowcem mniejszościowym. Co to oznacza? Że nawet w przypadku posiadania udziałów w budynkach i tak

nie ma decydującego głosu w sprawie wyglądu obiektów. – To kwestia, która wymaga współpracy. Nie jest to jedynie zadanie dla gminy, lecz także dla prywatnych właścicieli. Z jednej strony bowiem gmina może przeprowadzić pewne działania, takie jak konserwacja budynków, inwestycje w przestrzeń wokół nieruchomości, czy poprawę infrastruktury, ale w kwestii samego wyglądu elewacji, jak i remontów wewnętrznych, Gmina Wschowa nie ma wielkiego wpływu na decyzje właścicieli prywatnych – precyzuje K. Wieczorek. Choć wiele osób czuje, że zaniedbane kamienice są problemem, to nie zawsze zdają sobie sprawę, dlaczego zmiany nie zachodzą szybciej niż byśmy chcieli. **(adp), (ml), (luk)**

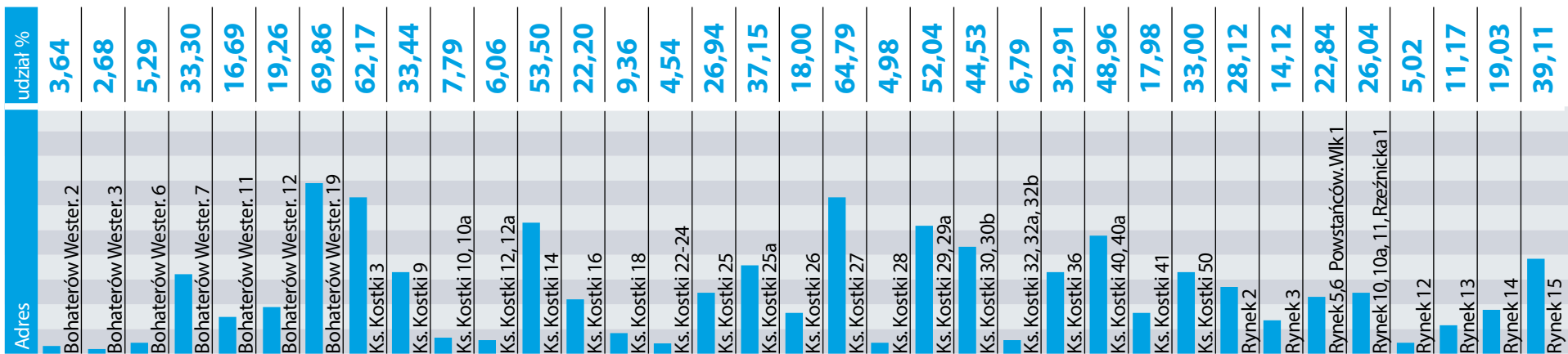

„W kwestii samego wyglądu elewacji, jak i remontów wewnętrznych, Gmina Wschowa nie ma wielkiego wpływu na decyzje właścicieli prywatnych

Krzysztof Wieczorek, dyrektor Biura Infrastruktury Komunalnej i Mieszkaniowej w UM i G Wschowa

Procentowy udział Gminy Wschowa w nieruchomościach położonych w centrum miasta

Trwają prace nad planem ogólnym

Koniec z chaotyczną zabudową?

We Wschowie trwają intensywne prace nad planem ogólnym – dokumentem, który wkrótce stanie się podstawą do kształtowania przestrzeni w całej gminie.

To właśnie on ma uporządkować zabudowę i skończyć z przypadkowymi inwestycjami. Do tej pory do urzędu wpłynęło niemal 180 wniosków od mieszkańców i instytucji, które teraz poddawane są analizie.

Od studium do planu ogólnego

Dotychczas podstawą planowania było studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Na jego podstawie można było uchylać plany miejscowe – szczegółowe dokumenty określające, co i gdzie można budować. Problem w tym, że we Wschowie plany te obejmują tylko 19 proc. powierzchni gminy. Reszta inwestycji była realizowana w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy („wuzetki”), co prowadziło do nieuporządkowanej zabudowy.

Teraz to się zmieni – ustawa wprowadza plany ogólne, które zastąpią studium. Bez ich uchwalenia po 30 czerwca 2026 roku nie będzie można wydawać nowych decyzji o warunkach zabudowy.

Trzy strefy

Plan ogólny podzieli gminę na trzy główne strefy: zabudowaną – gdzie

dominuje już istniejąca zabudowa, terenów otwartych – pól, łąk i lasów, gdzie budować się nie będzie, uzupełnienia zabudowy – czyli obszarów, które można będzie dogęścić nowymi domami czy obiektami.

– To wszystko jest wprowadzane po to, aby nie powstawał chaos w zabudowie. Budowanie „daleko od szosy” oznacza bowiem konieczność budowy dodatkowych dróg czy sieci wodociągowej, a za to płacią wszyscy podatnicy – wyjaśnia

Joanna Kołodziej, dyrektor Biura Gospodarki Przestrzennej i Nieruchomości.

Co się zmieni dla mieszkańców?

Po uchwaleniu planu ogólnego każda nowa inwestycja będzie musiała być zgodna z jego zapisami. Oznacza to, że np. budowa domu na działce rolnej czy zgoda na zabudowę w szarym polu będzie znacznie trudniejsza. – W praktyce część wniosków o budowę nie bę-

dzie mogła być realizowana, jeśli dotyczy terenów otwartych – podkreśla J. Kołodziej.

Konsultacje i terminy

Choć prace nad planem są skomplikowane i wymagają analizy wszystkich wniosków, harmonogram nie jest zagrożony. Po etapie opracowania dokumentu mieszkańcy będą mogli zabrać głos w trakcie konsultacji społecznych. Dopiero później plan trafi pod obrady Rady Miejskiej. (luk)

„Budowanie „daleko od szosy” wywołuje obciążenia, za które płacą podatnicy, czyli my wszyscy. To jest bowiem kwestia budowy dodatkowych dróg czy na przykład sieci wodociągowej.

Joanna Kołodziej, dyrektor Biura Gospodarki Przestrzennej i Nieruchomości UMig Wschowa

Dlaczego plan ogólny jest ważny?

- ▶ porządkuje rozwój przestrzenny gminy,
- ▶ zapobiega chaotycznej zabudowie,
- ▶ określa, gdzie można starać się o „wuzetkę”,
- ▶ jest podstawą do tworzenia MPZP,
- ▶ pomaga planować inwestycje publiczne.

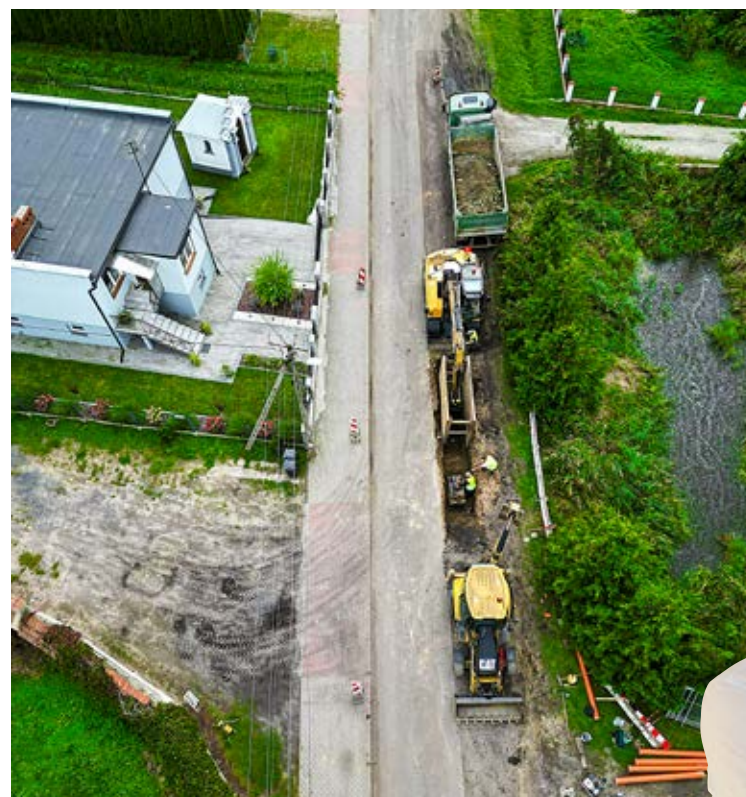
Kogo dotyczy plan ogólny?

Calej gminy – od centrum Wschowy po najmniejsze sołectwa. Od jego zapisów zależy m.in.:

- ▶ czy na działce rolnej będzie można postawić dom,
- ▶ jakie przeznaczenie zyskają sąsiednie tereny (usługi, rekreacja, produkcja),
- ▶ czy dany obszar zostanie objęty ochroną krajobrazową.

LIKWIDACJA SZAMB CORAZ BLIŻEJ

Trwa wielka inwestycja w Kandlewie i Konradowie. W obu wsiach postępuje budowa długo wyczekiwanej sieci kanalizacyjnej. Najbardziej zaawansowane prace można zaobserwować w Kandlewie, gdzie wykonawca zbliża się do zakończenia zasadniczego etapu robót przy budowie magistrali kanalizacyjnej. Zgodnie z szacunkami, główny odcinek sieci mógłby zostać ukończony w połowie października, o ile nie wystąpią nieprzewidziane przeszkody. Po zakończeniu tego etapu prowadzone będą prace związane z budową przyłączy do posesji oraz odtworzeniem nawierzchni asfaltowej. Tymczasem w Konradowie działają dwie ekipy, które realizują kolejne fragmenty sieci kanalizacyjnej. Docelowo powstanie tam odcinek połączony z magistralą w Kandlewie, a całość inwestycji zostanie uzupełniona o nowoczesny system przepompowni. Rozwiązanie to zapewni niezawodne funkcjonowanie kanalizacji w obu miejscowościach. Inwestycja stanowi istotny krok w rozwoju lokalnej infrastruktury. Budowa kanalizacji oznacza nie tylko poprawę komfortu życia, ale również koniec z uciążliwymi zbiornikami bezodpływowymi.

Zadanie realizowane na zlecenie Spółki Komunalnej Wschowa finansowane jest przede wszystkim ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Projekt znalazł się na 4. miejscu spośród 53 zgłoszonych wniosków,

a dofinansowanie przyznało jedynie ośmiu przedsiębiorcom. Spółka Komunalna Wschowa otrzymała w ramach programu 5 milionów złotych bezzwrotnej dotacji. (luk)

„Budowa kanalizacji oznacza nie tylko poprawę komfortu życia, ale również koniec z uciążliwymi zbiornikami bezodpływowymi

Bartłomiej Wilk, Spółka Komunalna Wschowa

Plany wschowskich sołectw na 2026 rok

Drogi, place zabaw, remonty

➤ Konradowo

Tu do rozdysponowania jest ponad 51 tys. zł, priorytetem będzie wykonanie elewacji i wymiana okien w budynku użyteczności publicznej. Część środków trafi na bieżące naprawy i konserwację wyposażenia sali. Mieszkańcy planują też wykonanie przyłącza kanalizacyjnego oraz organizację wydarzeń integracyjnych, w tym tradycyjnych dożynek.

➤ Kandlewo

Wieś otrzyma ponad 28 tys. zł. Najważniejszą inwestycją będzie przeniesienie placu zabaw w pobliże nowej sali wiejskiej. Zaplanowano także zakup garażu blaszanego z utwardzeniem terenu kostką, doposażenie sali wiejskiej w niezbędny sprzęt oraz organizację imprez integracyjnych, które mają wzmacniać więzi sąsiedzkie.

➤ Lgin

Fundusz tej miejscowości wyniesie ponad 40 tys. zł. Najczęściej wskazywaną potrzebą jest poprawa infrastruktury drogowej. Choć szczegóły inwestycji zostaną jeszcze doprecyzowane, już teraz wiadomo, że mieszkańcom zależy przede wszystkim na dalszej modernizacji lokalnych traktów. (dj), (luk)

➤ Tylewice

Będą dysponować kwotą ponad 42 tys. zł. Najważniejszym zadaniem jest zagospodarowanie działki w centrum wsi (nr 130), które ma poprawić estetykę i funkcjonalność przestrzeni wspólnej. Zaplanowano również modernizację sali wiejskiej, obejmującą wymianę rynien i prace przy dachu.

Choć ostateczny termin składania planów finansowych sołectw upływa 30 września, już dziś wiadomo, jakie przedsięwzięcia zaplanowali mieszkańcy gminy Wschowa w ramach funduszu sołectw na przyszły rok.

Zebrania wiejskie cieszą się dużym zainteresowaniem, bo to właśnie mieszkańcy wyznaczają najważniejsze kierunki rozwoju swoich miejscowości. Sprawdźmy, kto i na co wyda pieniądze.

„W części sołectw dominują inwestycje techniczne, takie jak remonty budynków, modernizacje sal czy poprawa infrastruktury drogowej. W innych nacisk położono na działania integracyjne i społeczne. Najważniejsze jednak, że to sami mieszkańcy wyznaczają kierunki rozwoju swoich małych społeczności

Dawid Jastrzębski, kierownik Biura Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta i Gminy Wschowa

WSCHOWA POTRZEBUJE PORADNI LECZENIA BÓLU

Burmistrz Konrad Antkowiak chce dostępności takiej usługi we wschowskim szpitalu.

Na brak poradni leczenia bólu we Wschowie coraz częściej wskazują mieszkańcy. Patrząc na prognozy demograficzne, jasne staje się, że zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi będzie stale wzrastać.

Szpital gotowy

Biorąc pod uwagę te okoliczności, Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa Konrad Antkowiak zwrócił się do Nowego Szpitala we Wschowie oraz do Starosty Powiatu Wschowskiego z wnioskiem o zbadanie możliwości utworzenia w mieście centrum leczenia bólu.

Wschowski szpital dokonał oceny swoich możliwości i we wrześniu złożył wniosek do lubuskiego oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia z prośbą o zakontraktowa-

nie świadczeń w ramach poradni leczenia bólu.

Czas na fundusz

Lubuski NFZ poinformował, że obecnie nie ma możliwości uruchomienia poradni leczenia bólu, gdyż budżet na rok 2025 jest już rozdysponowany. Jednak to wcale nie zamyka drogi do zaoferowania we Wschowie usług medycznych z tego zakresu.

Spółka Nowy Szpital informuje, że weźmie udział w postępowaniu na uruchomienie poradni, gdy tylko NFZ ogłosi konkurs na takie świadczenia. Kiedy zostanie on ogłoszony? To nie zostało sprecyzowane. Jednak z pisma, które nadeszło z NFZ, wynika, że jednostka analizuje zapotrzebowanie na leczenie bólu i że ewentualny konkurs na takie usługi zostanie ogłoszony z uwzględnieniem możliwości finansowych oddziału. (luk)

„Centrum leczenia bólu mogłoby w znaczący sposób poprawić dostępność do wysokiej jakości usług medycznych dla osób cierpiących z powodu bólu, zarówno ostrego, jak i przewlekłego

Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa Konrad Antkowiak

Wy zgłaszacie, my interweniujemy

Do Biura Infrastruktury Komunalnej i Mieszkaniowej trafiają prośby od mieszkańców o interwencje dotyczące miejskiej infrastruktury. Oto, co trafiło w ostatnim czasie do BiK-u i co udało się pozytywnie załatwić.

Zatkane wpusty

Do urzędników zadzwoniła mieszkanka ul. Osadniczej we Wschowie, zauważając, że w ulicy są zatkane i zarosnięte kępami trawy studzienki wpustowe kanalizacji deszczowej. Za kanalizację odpowiada Spółka Komunalna Wschowa, toteż pracownicy BiK-u przekazali temat właśnie tam. Efekt? Studzienki zostały oczyszczone, a mieszkańcy już nie muszą się martwić o to, że ich ulice zaleje deszczówka.

A może tak ławeczka?

Prośba o ławkę dotarła do urzędników od 87-letniego mieszkańca Wschowy. Poprosił on o ustawienie ławki na ul. Strzeleckiej, na tyłach przedszkola. Argumentował to koniecznością utworzenia swego rodzaju przystanku dla starszych mieszkańców Wschowy, aby podczas spacerów mieli oni w tej okolicy gdzie odpocząć. Prośba została spełniona i ławka została ustawiona przez BiK.

Hałaśliwa pokrywa

Na ul. Konradowskiej we Wschowie hałasuje studzienka. Właściwie to hałasowała, bo temat został załatwiony. Właśnie w sprawie tej studzienki, na skrzyżowaniu z ul. Żwirki i Wigury, napisał do BiK-u jeden z mieszkańców. Właż był zapadnięty, znajdował się nieco poniżej poziomu jezdni, co prowadziło do tego, że podczas przejazdu aut pokrywa stukała. Mogło to być uciążliwe szczególnie w nocy. Sprawą na zlecenie BiK-u zajęła się Spółka Komunalna Wschowa. (luk)

Wschowa rozbudowuje system monitoringu

Gmina Wschowa od kilku lat systematycznie rozwija system monitoringu miejskiego. Obecnie Straż Miejska obsługuje 31 kamer, które rejestrują obraz w 73 lokalizacjach – od Rynku, placu Farnego i głównych ulic miasta, po parki, place, plażę i parkingi w Lginiu.

Monitoring obejmuje także toalety publiczne oraz okolice przejść dla pieszych, co zwiększa bezpieczeństwo w miejscach szczególnie uczęszczanych przez mieszkańców i turystów.

System działa całodobowo i w ostatnich latach przyczynił się do rozwiązania wielu spraw – od wykrycia aktów wandalizmu, przez identyfikację sprawców kolizji drogowych, po pomoc w ustalaniu sprawców wykroczeń i przestępstw. Dzięki temu monitoring pełni nie tylko funkcję kontrolną, ale przede wszystkim prewencyjną, wpływając na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na początku września 2025 roku podpisano umowę na montaż nowoczesnej kamery trzyobiektywowej, która zostanie zamontowana przy przejściu dla pieszych na ul. Moniuszki – w pobliżu przedszkola i dworca PKP, przy drodze krajowej nr 12. Zakończenie prac planowane jest do końca października. Kolejne inwestycje obejmują instalację dwóch kamer na nowo wybudowanym deptaku przy ul. Bohaterów Westerplat-

31
tyle kamer obsługuje
Gmina Wschowa

73
tyle lokalizacji jest
pod okiem kamer

stale rosnącą liczbę urządzeń i nagrań. To znacząca inwestycja w niezawodność systemu i dalszą poprawę jego skuteczności.

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z priorytetów władz samorządowych. Dlatego w kolejnych latach planowane są dalsze nakłady na rozwój monitoringu oraz wyposażenie Straży Miejskiej i Policji. Dzięki temu Gmina Wschowa chce nie tylko reagować na zagrożenia, ale przede wszystkim im zapobiegać i zwiększać poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Opr. (luk)

„Na początku września 2025 roku podpisano umowę na montaż nowoczesnej kamery trzyobiektywowej, która zostanie zamontowana przy przejściu dla pieszych na ul. Moniuszki – w pobliżu przedszkola i dworca PKP, przy drodze krajowej nr 12. Zakończenie prac planowane jest do końca października.

Witold Skorupiński, komendant Straży Miejskiej we Wschowie

NOWY PARKOMAT W CENTRUM MIASTA

Na ul. Niepodległości Gmina Wschowa testuje nowy parkomat z płatnościami elektronicznymi.

Parkomat został bezpłatnie wypożyczony od firmy specjalizującej się w obsłudze stref płatnego parkowania i będzie testowany we Wschowie przez pół roku.

Największą zaletą urządzenia jest możliwość dokonywania płatności nie tylko gotówką, ale także kartą oraz za pomocą popularnej w Polsce usługi BLIK.

– Mieszkańcy Wschowy od dawna mówią o potrzebie wprowadzenia nowych urządzeń do pobierania opłat parkingowych – podkreśla Witold Skorupiński, komendant Straży Miejskiej we Wschowie.

Testy nie oznaczają jeszcze zakupu nowych parkomatów. Samorząd sprawdzi, jak sprzęt sprawdza się w lokalnych warunkach, jednak w najbliższych latach i tak planuje wymianę urządzeń. Obecnie używane parkomaty mają już kilkanaście lat – są przestarzałe technicznie, awaryjne i niedostosowane do współczesnych standardów płatności.

(luk)

„Testowane urządzenie pozwala dokonywać płatności nie tylko gotówką, ale również w formie elektronicznej

Witold Skorupiński, komendant Straży Miejskiej we Wschowie

ŚCIEŻKA ROWEROWA W KIERUNKU WIELKOPOLSKI

Gmina Wschowa planuje kolejną inwestycję rowerową. W ramach partnerstwa Lubuska 9 przy drodze powiatowej prowadzącej ze Wschowy przez Osową Sienię aż do granicy z Wielkopolską powstanie nowa ścieżka rowerowa o długości 5,5 kilometra.

Trakt będzie miał nawierzchnię asfaltową, natomiast w terenie zabudowanym zostanie wykonany z kostki brukowej.

Inwestycja ma ogromne znaczenie dla mieszkańców regionu. Dzięki niej mieszkańcy Osowej Sieni i Wincentowa będą mogli bezpieczniej dotrzeć do Wschowy. Jednocześnie powstanie spójna trasa w kierunku

Wielkopolski, gdzie Powiat Leszczyński projektuje budowę ścieżki od Krzyżowca w stronę Zbarkowa. W rezultacie powstanie ciągła i bezpieczna trasa rowerowa, która będzie atrakcyjna zarówno dla rowerowych wycieczek, jak i codziennych dojazdów.

Gmina Wschowa dysponuje już gotowym projektem budowlanym. Obecnie projektant kończy analizę związaną ze zmianami granic pasa drogowego. Jeśli uda się pozyskać dofinansowanie i zakończyć uzgodnienia z Powiatem Wschowskim, budowa drogi rowerowej może rozpocząć się jeszcze w tym roku.

(luk)

„Inwestycja ma ogromne znaczenie dla mieszkańców regionu. Dzięki niej mieszkańcy Osowej Sieni i Wincentowa będą mogli bezpieczniej dotrzeć do Wschowy

Przemysław Siwak, dyrektor Biura Inwestycji w Urzędzie Miasta i Gminy Wschowa

KOLEJNE DECYZJE W SPRAWIE ŚCIEŻKI WSCHOWA – LGIŃ

Zapadną one jeszcze w tym miesiącu. Co dzieje się ze ścieżką rowerową, nawet jeśli się nie dzieje, ale w terenie?

Nieustannie działamy przy budowie ścieżki rowerowej do Lgini. To czasochłonne zadanie ze względu na fakt, że powstająca droga rowerowa między Wschową a granicą województwa jest dość długa i przebiega przez miejscowości, wzdłuż drogi wojewódzkiej, wśród zabudowań, pól czy terenów leśnych. W związku z tym urzędnicy przygotowują niezbędne dokumenty, czynią też niezbędne ustalenia, których efektem są pozwolenia, zezwolenia czy zgody dotyczące poszczególnych etapów inwestycji.

We wschowskim ratuszu trasa rowerowa prowadząca do Lgini jest jednym z priorytetowych zadań. Nawet jeżeli pozornie wydaje się, że nic się nie dzieje, decyzje zapadają w zaciszu gabinetów, trwają rozmowy z wykonawcami, a na biurkach powstają projekty.

Faktem jest, że wybudowana została już ścieżka w Nowej Wsi, która przebiega przez całą miejscowość. Mamy też asfaltowy odcinek drogi rowerowej między Wschową a Hetmanicami, a teraz powstają kolejne fragmenty – między rondem Wolsztyńskim a marketem spożywczym w Nowej Wsi.

Obecnie urzędnicy wschowskiego magistratu oczekują na tzw. decyzję ZRID (zezwoleń na realizację inwestycji drogowej) dotyczącą odcinka ścieżki rowerowej planowanego w Hetmanicach. Ale to nie wszystko.

– Pod koniec września spotkamy się z wykonawcą w Zarządzie Dróg Wojewódzkich w celu omówienia projektu etapu III, czyli odcinka między Hetmanicami a granicą województwa lubuskiego i wielkopolskiego – informuje Przemysław Siwak, dyrektor Biura Inwestycji w Urzędzie Miasta i Gminy Wschowa.

Cały odcinek jest więc coraz bliżej. (luk)

Kolejne inwestycje w planach

Zanim jednak rozpoczną się prace, konieczne będzie opracowanie dokumentacji technicznej, która stanie się podstawą do dalszych działań. Jakie projekty są obecnie planowane?

➤ Przebudowa ul. Wolsztyńskiej we Wschowie

Wykonawca przekazał koncepcję przebudowy ul. Wolsztyńskiej we Wschowie na odcinku od Ronda Wolsztyńskiego aż do skrzyżowania przy klasztorze Franciszkanów. To długi i z punktu widzenia mieszkańców ważny odcinek drogi. Według założeń ulica ma zostać kompleksowo przebudowana. Oznacza to, że modernizacji poddana zostanie jezdnia, po-

wstanie chodnik i ścieżka pieszo-rowerowa, a pod drogą zmodernizowana zostanie sieć kanalizacyjna. Projekt obejmuje nowe nasadzenia zieleni i kompleksowe oświetlenie całego odcinka wraz z dodatkowym doświetleniem wyniesionych przejść dla pieszych. Na estetykę wpłynie także planowane usunięcie napowietrznych linii energetycznych. Projekt będzie gotowy na jesieni 2026 roku. Gmina zamierza aplikować o środki zewnętrzne na realizację tej inwestycji.

➤ Przebudowa drogi w Przyczynie Górnej

Gmina przygotowuje postępowanie na opracowanie dokumentacji projektowej dla drogi prowadzącej od drogi wojewódzkiej w kierunku boiska sportowego. Obecnie jest to odcinek szutrowy, który miałby zyskać nawierzchnię bitumiczną.

➤ Przebudowa dróg w Lginiu

Choć miejscowość dynamicznie się rozwija, wciąż są obszary wymagające poprawy. Planowana dokumentacja obejmie przebudowę odcinków za kościołem oraz prowadzących w kierunku Wzgórz Lgińskich. Projekt przewiduje nie tylko nową nawierzchnię, ale także budowę kanalizacji deszczowej i oświetlenia.

➤ Przebudowa ulic Powstańców Wielkopolskich i Kilińskiego

Planowana dokumentacja techniczna ma dotyczyć przebudowy ulic tak, by stylistycznie nawiązywały do budowanego obecnie deptaka przy ul. Bohaterów Westerplatte.

➤ Budowa remizy OSP Wschowa

Nowa remiza strażacka ma powstać w rejonie ronda Wolsztyńskiego. Projekt przewiduje budowę trzystanowiskowego garażu dla wozów bojowych, zaplecza warsztatowego oraz sali spotkań.

➤ Przebudowa ul. Sportowej

Stan techniczny tej ulicy wymaga interwencji. Gmina zamierza zlecić opracowanie pełnej dokumentacji technicznej, która będzie pierwszym krokiem do realizacji inwestycji.

➤ Ścieżka rowerowa między rondami Sławskim a Wolsztyńskim

Planowane jest zlecenie dokumentacji dla odcinka, który połączy istniejącą trasę do Lginia z projektowanym przez Zarząd Dróg Wojewódzkich traktem w Przyczynie Górnej (do ronda).

➤ Remont ulic Sikorskiego i Poprzecznej

Dokumentacja obejmie odświeżenie nawierzchni obu ulic położonych w centrum Wschowy, które obsługują ruch wokół postojowego deptaka. (luk)

NOWY MARSZAŁEK WE WSCHOWIE

We Wschowie gościł Sebastian Ciemnoczołowski, nowy marszałek województwa lubuskiego.

Przyjechał do miasta z okazji gali „Aktywne Miasta – Rowerowa Stolica Polski”, która odbyła się w sali widowiskowej Centrum Kultury i Rekreacji. Marszałek, sam będący pasjonatem kolarstwa, uczestniczył m.in. w rozdaniu nagród dla mieszkańców „kręcących kilometry” dla Wschowy. Przypomnijmy, że Sebastian Ciemnoczołowski objął funkcję marszał-

ka w połowie sierpnia tego roku, zastępując na tym stanowisku Marcina Jabłońskiego. W skład Zarządu Województwa Lubuskiego weszli także: wicemarszałkowie Grzegorz Potęga i Hubert Harasimowicz oraz członkowie Zarządu – Anna Chinalska i Jacek Urbański. Obecność marszałka na gali była wyrazem wsparcia dla lokalnych inicjatyw oraz promocji aktywnego stylu życia w regionie. (luk)

Główne kompetencje marszałka województwa:

- pełni funkcję przewodniczącego zarządu województwa
- reprezentuje województwo na zewnątrz
- jest kierownikiem urzędu marszałkowskiego

#PRZETARGI

➤ Utwardzenie działki przy ul. Zacisze

W rejonie Piekarni-Cukierni Gierczak przygotowujemy się do ważnej zmiany – teren, który do tej pory był mniej funkcjonalny, zostanie utwardzony i uporządkowany. To inwestycja, która poprawi zarówno estetykę, jak i komfort korzystania z tego miejsca. W pierwszym etapie postępowania otrzymaliśmy pięć ofert, a ceny wahały się od 102,6 tys. zł do 159 tys. zł.

➤ Nowoczesne i energooszczędne remizy OSP

Strażacy ochotnicy są filarem bezpieczeństwa mieszkańców, dlatego chcemy zapewnić im odpowiednie warunki do pełnienia służby. Obecnie analizujemy oferty dotyczące modernizacji energetycznej dwóch remiz: w Konradowie i Osowej Sieni. W Konradowie wykonawcy proponują realizację zadania w kwotach od 231 tys. zł do 669 tys. zł, natomiast w Osowej Sieni od

223,8 tys. zł do 688,8 tys. zł. Efektem będzie nie tylko oszczędność energii, ale też nowoczesne, komfortowe budynki, które będą służyły druhom i mieszkańcom przez kolejne lata.

➤ Żłobek gminny przy ul. Zacisze

Gmina przymierza się do budowy żłobka gminnego i chcielibyśmy, aby obiekt powstał właśnie przy ul. Zacisze – w dogodnej lokalizacji dla wielu rodzin. Obecnie oceniamy oferty, a kwoty, za które firmy chcą wybudować żłobek, wahają się od 7,66 mln zł do 8,86 mln zł. To inwestycja szczególnie ważna dla mieszkańców, zwłaszcza młodych rodziców.

➤ Wyposażenie sali w Kandlewie

Miejsca spotkań integrują lokalną społeczność, dlatego już wkrótce ogłosimy przetarg na doposażenie sali wiejskiej w Kandlewie. Dzięki temu mieszkańcy zyskają jeszcze lepsze warunki do organizowania wydarzeń kulturalnych, spotkań i wspólnych inicjatyw.

ZIELONO NAM NA KS. KOSTKI

Wej wschowskiej lokalizacji przybyło zieleni. Warto to zobaczyć.

Na ul. ks. Kostki w miejscu strefy parkingowej przeniesionej z południowej na północną stronę jezdni pojawiło się sześć donic wypełnionych roślinnością. Dumnie królują w nich ozdobna śliwa wiśniowa wraz z miksem takich gatunków, jak: ostrokrzew, hortensja, wilczomlec, ascot, goździk biały, zawilec, rozchodnik itp.

– Część z nich jest zimnozielona, co oznacza, że są to gatunki dobrze znoszące warunki zimowe w Polsce, a do tego cieszące oko swoimi

barwami nawet poza okresem wegetacyjnym roślin – mówi Agnieszka Wtykło, kierownik Referatu Ochrony Środowiska w Urzędzie Miasta i Gminy Wschowa.

Jeśli jeszcze ich nie widzieliście, koniecznie przespacerujcie się ul. ks. Kostki we Wschowie. (luk)

Jakie rośliny znalazły się w donicach?

- śliwa wiśniowa
- ostrokrzew
- hortensja
- wilczomlec
- ascot
- goździk biały
- zawilec
- rozchodnik

Przykładamy uwagę do tego, aby nowo nasadzone rośliny nie tylko cieszyły oko, ale aby były odporne na zmienne warunki atmosferyczne

Agnieszka Wtykło, kierownik Referatu Ochrony Środowiska UMiG Wschowa

Epokowa inwestycja pozwoli odetchnąć mieszkańcom

Jest umowa na budowę obwodnicy

Na spotkaniu w 2024 roku omawiano m.in. sprawę wpięcia obwodnicy do lokalnych dróg.

Na początku września podpisano umowę na realizację długo oczekiwaną inwestycji – budowy obwodnicy Wschowy i Dębowej Łęki. Dokument został zawarty pomiędzy Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad a wykonawcą – firmą Mirbud S.A.

Nowa trasa o długości 7,3 km powstanie w systemie „Projektuj i Buduj”. Zakończenie prac przewidziano na koniec 2028 roku. Wartość inwestycji wynosi ponad 158 mln zł.

Powstanie obwodnicy pozwoli na wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum Wschowy i Dębowej Łęki, co znacząco wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców

oraz ograniczy hałas i emisję spalin. Jest to przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu nie tylko dla naszej gminy, ale również dla całego korytarza transportowego drogi krajowej nr 12.

Gmina Wschowa od wielu lat wspierała działania na rzecz realizacji tej inwestycji. Wśród kluczowych działań należy wymienić konsultacje społeczne, podczas których wspólnie z mieszkańcami i GDDKiA omawiano przebieg trasy, aby najlepiej

dopasować go do potrzeb regionu. We wrześniu 2023 r. Gmina Wschowa wydała decyzję zatwierdzającą przebieg obwodnicy, umożliwiającą kontynuację prac projektowych. W marcu 2024 r. podczas spotkania roboczego doprecyzowano szczegóły dotyczące dróg dojazdowych oraz konieczność budowy ścieżek pieszo-rowerowych. Nie byłoby tego jednak, gdyby nie wcześniejsze wsparcie organizacyjne i konsekwentne starania o wpisanie obwodnicy Wschowy do rządowego „Programu Budowy 100 Obwodnic” w 2020 r.

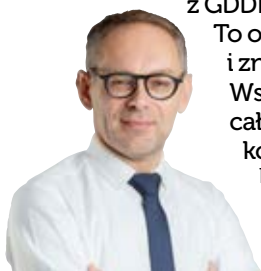
(luk)

„Wprowadzie budowa obwodnicy w ciąg drogi krajowej nr 12 jest zadaniem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, ale przez ostatnie lata, jako Gmina Wschowa, współpracowaliśmy z GDDKiA na rzecz zmaterializowania tego projektu.

To oznacza, że czekają nas pozytywne zmiany i znaczna poprawa komfortu życia mieszkańców Wschowy i Dębowej Łęki. Jako Gmina Wschowa cały czas deklarujemy współpracę i trzymamy kciuki za powodzenie tej inwestycji

Konrad Antkowiak, Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa

„W ciągu drogi wybudowane zostaną cztery ronda turbinowe i jedno skrzyżowanie, a także 25 obiektów inżynierskich

Andrzej Groszek, przedstawiciel wykonawcy inwestycji, firmy Mirbud S.A.

„Region Wschowy zacznie funkcjonować nie tylko pod względem infrastrukturalno-drogowym, ale też ekonomicznym, bo powstaną nowe strefy ekonomiczne

Henryk Janowicz, dyrektor lubuskiego oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad

Obwodnica Wschowy i Dębowej Łęki – co, gdzie i kiedy?

Luty 2020

rządowy Program Budowy 100 Obwodnic

Kwiecień 2020

ogłoszenie przetargu na prace przygotowawcze

Październik 2020

podpisanie umowy na prace przygotowawcze

Grudzień 2023

koniec prac przygotowawczych

Marzec 2024

spotkanie ws. przebiegu i dróg dojazdowych do obwodnicy oraz wskazanie konieczności budowy ścieżek pieszo-rowerowych

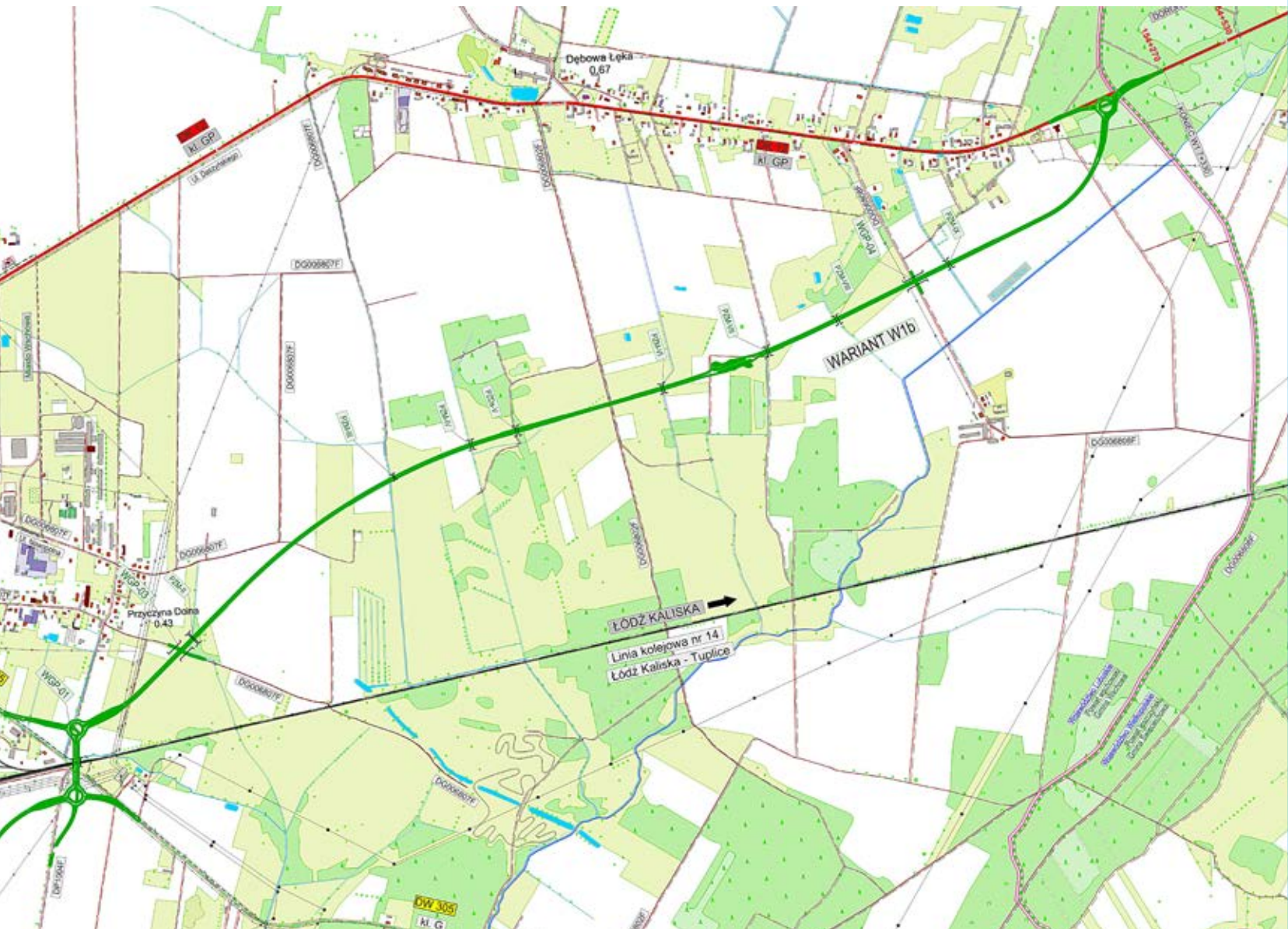

Grudzień 2024

ogłoszenie przetargu na budowę obwodnicy

cy Wschowy i Dębowej Łęki

Fakty o drodze krajowej nr 12

Ogólna charakterystyka

- Droga krajowa nr 12 to jedna z głównych tras w Polsce o przebiegu wschód–zachód.
- Liczy około 757 km długości.
- Łączy zachodnią granicę Polski w Łęknicy (woj. lubuskie) z granicą z Ukrainą w Dorohusku (woj. lubelskie).

Przebieg

- Trasa przechodzi przez kilka województw: lubuskie, wielkopolskie, łódzkie, mazowieckie, lubelskie.
- Ważniejsze miasta na trasie to m.in.: Żary, Leszno, Kalisz, Piotrków Trybunalski, Radom, Puławy, Chełm.
- W wielu odcinkach pokrywa się z innymi ważnymi drogami, np. S12, S8, A1, A2.

Znaczenie komunikacyjne

- Jest częścią międzynarodowej trasy E373, która prowadzi z Lublina do Kijowa.
- DK12 pełni funkcję korytarza transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę, szczególnie istotnego dla ruchu ciężarowego.

Modernizacje i plany

- Część drogi została już zastąpiona lub będzie zastępowana przez drogi ekspresowe, zwłaszcza S12.
- W wielu miejscach prowadzone są prace modernizacyjne, aby poprawić bezpieczeństwo i przepustowość trasy.

17
miesięcy

tyle czasu potrwa
projektowanie
obwodnicy

18
miesięcy

tyle czasu potrwa
budowa obwodnicy

Marzec 2021
prezentacja
konceptu
obwodnicy

Wrzesień 2021
konsultacje społeczne
z udziałem
mieszkańców gminy

Wrzesień 2023
decyzja środowiskowa
Burmistrza MiG Wschowa
zatwierdzająca przebieg obwodnicy

Luty 2025
otwarcie ofert firm
zainteresowanych budową drogi
i wybór wykonawcy

Wrzesień 2025
podpisanie umowy
na realizację obwodnicy
Wschowy i Dębowej Łęki

Grudzień 2028
oddanie drogi
do użytku

Aktualna lista punktów w gminie Wschowa honorujących zniżki z Kartą Seniora

Uroda i zdrowie

- Studio Figura Wschowa – ul. Poprzeczna 4 – **zniżka 15%** na zabiegi
- Gabinet Kosmetyczny EVA Ewa Skorupińska – ul. Poprzeczna 5 – **zniżka 5%**
- Studio Pielęgnacji Dłoni i Stóp Magdalena Nietyksza – ul. Daszyńskiego 2A – **zniżka 5%**
- FIZJO Punkt Martyna Gbiorczyk – ul. Kilińskiego 4 – **zniżka 10%**
- Zdrowie w Głowie – Dietetyka i Trening – ul. Pocztowa 18 – **zniżka 15%**
- Podolog Dorota Ruta – ul. Głogowska 19 – **zniżka 10%**
- Gabinet Dietetyczny Kinga Witczak – ul. Kilińskiego 1 – **zniżka 10%**
- NZOZ Stomatologia Rodzina „Ka - Dent” – ul. Lipowa 18 – **zniżka 10%**
- Vision Optyk Renata Tomys – ul. Kościuszki 1/1 – **zniżka 5%**

Fryzjerstwo

- Salon Fryzjerski Aneta Płociński – ul. Kościelna 1 – **zniżka 5%**
- Studio Fryzur AGA – ul. Głogowska 19 – **zniżka 10%**
- Salon Fryzjerski Damsko-Męski Magdalena Szymczak – ul. Ogrodowa 33 – **zniżka 5%**
- Zakład Fryzjerski „U Eli” – ul. Strażacka 8 – **zniżka 5%**
- Pracownia fryzur Dominika Skrzyniarz – ul. Pocztowa 16 – **zniżka 5%**
- Salon Fryzjerski STYL Joanna Głuch – ul. Jagodowa 12 – **zniżka 5%**
- Anna Świdarska Salon Fryzjerski – ul. Pocztowa – **zniżka 5%**

Jedzenie i napoje

- Restauracja Wschowianka – ul. Niepodległości 45 – **zniżka 10%**
- Restauracja Trattoria La-Familia – ul. Kazimierza Wielkiego 2A – **zniżka 10%**
- Restauracja Affamato – ul. Ratuszowa 8 – **zniżka 10%**, w środy kawa i herbata po 5 zł
- PUB 33 i 1/3 – ul. Daszyńskiego 33 – **zniżka 10%**
- PIZZERIA MAFIA WSCHOWA – ul. Głogowska 10 – **zniżka 5%** na jedzenie i napoje, **zniżka 10%** na kręgle

- sMaki Adam Nejmański – ul. Nowy Rynek 2 – **zniżka 10%**
- PICCOLO – ul. Wolsztyńska 9A – **zniżka 5%** (nie dotyczy alkoholu)
- Cukiernia Jolanta Kasperka Wschowa, ul. K.A. Kostki 6, **zniżka 5%** na torty i ciasta
- Kawiarnia Kryminalna „Zbrodnia i Kawa”, Wschowa ul. Niepodległości 32, **zniżka -10%**

Sklepy odzieżowe, galanterijne i ogólnospożywcze

- Sklep „MAXIMA” – galanteria, art. przemysłowe – ul. Bohaterów Westerplatte 6 – **zniżka 5%**
- Sklep „Styl & Szyk” – Danuta i Aneta Adamskie – ul. Niepodległości 38 – **zniżka 5%**
- Sklep „Sukienka. Odzież damska” – ul. Niepodległości 23/1 – **zniżka 5%**
- Firma „BAMI” – bielizna – ul. Cicha 7A – **zniżka 5%**
- Butik A&P – ul. Bohaterów Westerplatte 15 – **zniżka 5%**
- Sklep „JOLAND” – artykuły wielobranżowe – ul. Niepodległości 17 – **zniżka 5%**
- Sklep Spożywczo-Przemysłowy „Wieś” – Przyczyna Górna 29A – **zniżka 10%**
- Artykuły pochodzenia niemieckiego i gospodarstwa domowego – ul. Bohaterów Westerplatte 17 – **zniżka 5%** na cały asortyment gospodarstwa domowego
- LILOPPI – sklep z włóczęką – Przyczyna Dolna 1 – **zniżka 7%**
- Sklep „U IZY” Wschowa, ul. Bohaterów Westerplatte 19, 67-400 Wschowa, **zniżka 15%** na cały asortyment

Dom i ogród

- Pawilon Nasienno-Ogrodniczy – ul. Powstańców Wielkopolskich 3 – **zniżka 5%**
- Kwiaciarnia „Stokrotka” – plac Grunwaldu 6 – **zniżka 10%**

Usługi specjalistyczne

- Przychodnia Weterynaryjna „Zwierzynek” – ul. Garbarska 33 – **zniżka 5%**
- Zamek Królewski we Wschowie – plac Zamkowy 7 – **zniżka od 2 do 5%**
- Kwiat Róży M. Mikołajczak, Cmentarz Komunalny we Wschowie, **zniżka 10%**

Sześć sekund dla życia

Wiele patroli w pobliżu placówek oświatowych oraz konkurs „Odblaskowa szkoła”. Wschowska policja na początku roku szkolnego prowadzi działania obliczone na poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Niestety, największy kłopot jest wciąż z rodzicami. Mowa o wielkim zamieszaniu, jakie w godzinach porannych i popołudniowych można obserwować przed wschowskimi placówkami oświatowymi. Przed Szkołą Podstawową nr 3 na ul. Zacisze o poranku ruch jest szczególnie natężony.

Korki i nerwy

Rodzice nie rozumieją, że w tym rejonie nie można bezkarnie parkować samochodu. To strefa zamieszkania, która nie pozwala parkować, gdzie się chce.

Regularnie dochodzi do sytuacji, gdzie rodzice pozostawiają samochód w miejscu do tego nieodpowiednim i odprowadzają dziecko do samej szkoły. Blokują na kilka minut dojazd do placówki i powodują zagrożenie dla poruszających się tam dzieci – mówi Łukasz Pieprzyk, asystent Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej Wykroczeń, Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji we Wschowie.

Podobne sytuacje odnotowywane są w rejonie Szkoły Podstawowej nr 2 przy ul. Wolsztyńskiej. Tam rodzice potrafią zaparkować samochód w zatoczce autobusowej i pójść z dzieckiem do szkoły.

Są to sytuacje absolutnie niedopuszczalne i do tego uniemożliwiające korzystanie z tych miejsc przez autobusy – tłumaczy Ł. Pieprzyk.

Dobry przykład

Niestety, bardzo często dorośli wdają się z policjantami w dyskusję, próbując udowodniać swoje racje – że to tylko na chwilę, bo im się śpieszy, albo że parking jest za daleko. A dzieci to obserwują i wyciągają wnioski – skoro rodzic może łamać

Wschowscy policjanci patrolują okolice szkół, zwłaszcza o poranku. Na zdjęciu w pobliżu Szkoły Podstawowej nr 1

prawo i nie ma z tym problemu, to jest prawdopodobieństwo, że najmłodszy w przyszłości przejmie takie nawyki. Wszak dzieci uczą się przez naśladowanie, więc dawajmy im dobry przykład – podkreśla Ł. Pieprzyk. Nie chodzi przecież o to, aby od razu wszystkich karać, bo najważniejsza wciąż pozostaje prewencja.

Promocja odblasków

Formą prewencji są także konkursy, które organizuje policja. Lubuscy funkcjonariusze w tym roku biorą udział w zmaganiach pod hasłem „Odblaskowa szkoła”. Jest on skierowany do szkół i ma na celu promocję użytkowania elementów odblaskowych.

Kiedyś przy tornistrach oryginalnie były montowane wysokiej jakości odblaski, dziś bywa z tym różnie. Wprawdzie wielu producentów stosuje odblaski materiałowe, ale nie zawsze znajdują się one w tych miejscach, w których powinny.

Młodzież często używa też toreb sportowych, które takich odblasków w ogóle nie posiadają – tłumaczy Ł. Pieprzyk.

Celem konkursu jest promocja takich właśnie rozwiązań, bo ich używanie to nie wstyd. W ramach zmagani konkursowych sprawdzany będzie odsetek uczniów wyposażonych w takie właśnie elementy. Ale to tylko jedno z kryteriów, których szczegóły zostaną przekazane miejscowym placówkom oświatowym.

Dobra ochrona

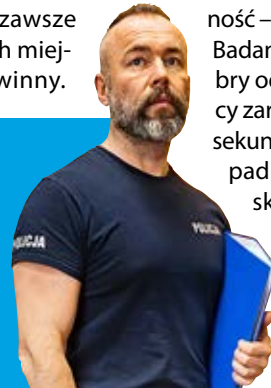
O tym, że stosowanie odblasków jest bardzo dobrym rozwiązaniem, nie powinniśmy nikogo przekonywać.

Działają zarówno w dzień, jak i w nocy. W dzień potrafią odbijać słońce i w ten sposób „blikować”, dając sygnał, że w pobliżu jest pieszy czy rowerzysta, a po zmierzchu znacznie poprawiają widoczność – mówi Łukasz Pieprzyk.

Badania potwierdzają, że dobry odblask pozwala kierowcy zareagować nawet o sześć sekund wcześniej, niż w przypadku, gdy takiego odblasku nie ma. To jest sześć sekund, które często może oznaczać życie lub śmierć. Jeden element, a tak wiele zmienia.

Łukasz Domagała

„Skoro rodzic może łamać prawo i nie ma z tym problemu, to jest prawdopodobieństwo, że najmłodszy w przyszłości przejmie takie nawyki. Wszak dzieci uczą się przez naśladowanie, więc dawajmy im dobry przykład. Łukasz Pieprzyk, asystent Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej Wykroczeń, Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji KPP we Wschowie

DARMOWE DROBNE USŁUGI

Burmistrz miasta i gminy Wschowa Konrad Antkowiak poleca:

**Złota
rączka
w twoim
domu**

65+

**Program
dla seniorów
z gminy
Wschowa**

Wschowa na tropie tajemnic Śląskiego Morza

Już 1 października o godz. 17.00 Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wschowie zaprasza na spotkanie z Jędrzejem Pasierskim – jednym z najciekawszych autorów współczesnych powieści kryminalnych.

Pasierski ukończył prawo na Uniwersytecie Warszawskim, a następnie pracował w organizacjach zajmujących się ochroną środowiska i pomocą rozwojową. Niespokojna dusza zaprowadziła go jednak do literatury – i to właśnie tam odnalazł swoje powołanie.

Kryminały z nagrodami

Debiutancki „Dom bez klamek” (2018) otworzył cykl z komisarz Niną Warwiłow, a kolejna część – „Roztopy” – przyniosła mu Nagrodę

Wielkiego Kalibru dla najlepszej powieści kryminalnej 2019 roku. Jego książki wielokrotnie trafiały też do finałów prestiżowych konkursów, takich jak Kryminalna Warszawa czy Poznańska „Granda”.

Eksperymenty z formą

Autor nie ogranicza się wyłącznie do tradycyjnych powieści. Współpracując z Audioteką, stworzył superprodukcję „Wodnik” z udziałem Andrzeja Chyry i Agnieszki Żulewskiej. Słuchacze mogli też poznać kontynuację – „Wyspę”, będącą swoistym filmem bez obrazu. Pasierski często osadza akcję w niewielkich miejscowościach, podkreślając ich specyficzną atmosferę, lokalne tajemnice i mentalność mieszkańców. Duże znaczenie ma dla niego także przyroda – dzika, piękna i nieprzewidywalna – która staje się ważnym tłem jego opowieści.

Nowy cykl nad Jeziorem Ślawnym

W czerwcu ukazał się pierwszy tom nowej serii „Bogowie małego morza”. Akcja toczy się nad Jeziorem Ślawnym – zwanym Śląskim Morzem – gdzie w upalnym początku lata rozgrywa się mroczna zbrodnia. To historia szczególnie bliska mieszkańcom Wschowy i okolic, którzy w opisanych miejscach rozpoznają znajome krajobrazy.

Spotkanie we Wschowie

Czytelnicy będą mogli usłyszeć od autora, dlaczego właśnie ta część Polski stała się inspiracją do kryminalnej opowieści i jakie tajemnice

kryje Jezioro Ślawnie. To wyjątkowa okazja, by poznać kulisy powstawania najnowszej książki i zadać pytania pisarzowi. **Kamila Kamińska**

Ze wschowskiej biblioteczki

„Dasz radę!”
ANNA JANKOWSKA

Książka wspiera rozwój samodzielności u dzieci oraz pomaga radzić sobie z emocjami, takimi jak: lęk, złość czy stres. Autorka, doświadczona pedagoga, przedstawia proste i praktyczne techniki, które ułatwiają najmłodszemu zrozumienie i kontrolę swoich uczuć. To wartościowa pozycja dla rodziców, nauczycieli i opiekunów, którzy chcą wspierać emocjonalny rozwój dzieci oraz budować ich odporność psychiczną. Napisana z empatią i uważnością na potrzeby maluchów.

BAŚNIOWE LATO WE WSCHOWSKIEJ BIBLIOTECIE

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wschowie po raz kolejny udowodniła, że wakacje z książką mogą być pełne przygód, twórczości i dobrej zabawy.

Tegoroczny projekt „Baśnioteka – tu wakacyjna przygoda czeka!”, dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wypełnił lipiec i sierpień bogatym programem spotkań i warsztatów.

Najmłodsi czytelnicy mieli okazję uczestniczyć w spotkaniach z cenną autorką literatury dziecięcej Roksana Jędrzejewską-Wróbel oraz z Bajanką, która poprzez opowieści i zabawę wciągnęła dzieci w świat fantazji. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także zajęcia Mateusza Świstaka – „Baśniowa Szkoła Rysunku”, a także warsztaty

przygotowane przez bibliotekarki: detektywistyczne, muzyczne i plastyczne.

Projekt uzupełniły wystawy – prezentacja książek o baśniach oraz ekspozycja prac dzieci „Baśniowe światy”, które powstały podczas plenerowych zajęć. Niezapomnianymi wydarzeniami były również: kolorowy „Baśniowy bal u Kopciuszki”, animacje w Parku Wolsztyńskim z głośnym czytaniem i warsztatami oraz literacka gra terenowa „Śladami baśniowych bohaterów”.

„Baśnioteka” okazała się nie tylko promocją czytelnictwa, lecz także przestrzenią integracji i rozwoju – miejscem, gdzie literatura ożywa, inspirowa do działania i łączy pokolenia.

Dominika Jankowiak

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZU PROMOCJI KULTURY - PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU CELOWEGO

GMINNA INAUGURACJA ROKU SZKOLNEGO W „JEDYNCE”

Uczniowie po wakacyjnej przerwie powrócili do szkół. Dla wielu z nich to kolejny rok nauki, a dla najmłodszych – pierwszy dzień w szkolnych murach.

Tegoroczna oficjalna gminna inauguracja roku szkolnego 2025/2026 odbyła się w Szkole Podstawowej nr 1 we Wschowie. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych, dyrekcja, nauczyciele, uczniowie oraz rodzice.

Była to okazja, by złożyć życzenia całej społeczności szkolnej – wytrwałości, odwagi i wiary we własne możliwości. Podkreślono również symboliczny charakter daty 1 września, która przypomina nie tylko o powrocie do nauki, ale także o rocznicy wybuchu II wojny światowej. (luk)

„North Harbor: Morderstwo i przemyt”
KENNEDY HUDNER

To kryminał osadzony na wybrzeżu Maine, gdzie lokalni rybacy i skorumpowani policjanci wplątani są w przemyt narkotyków.

Główny bohater, zwykły rybak, zostaje wciągnięty w brutalną grę przestępczą. W tle pojawia się morderstwo, zdrada i dramatyczna walka o przetrwanie. Książka trzyma w napięciu od pierwszych stron dzięki wartkiej akcji i silnym postaciom. Polecamy, bo to szybki, emocjonujący thriller z autentycznym klimatem nadmorskiej społeczności.

Tajemnice Pałacu Prezydenckiego

DOMINIKA DŁUGOSZ

Tym razem Biblioteka poleca coś w temacie, który od zawsze niezwykle intryguje i elektryzuje całe społeczeństwo – polityka. „Tajemnice Pałacu Prezydenckiego” to książka, która odsłania kulisy życia w najważniejszej rezydencji w kraju na przestrzeni ostatnich trzydziestu pięciu lat. Autor zabiera czytelnika w podróż, podczas której stopniowo odsłania przed nim nieznaną powszechnie anegdoty i historie – zabawne, nieprawdopodobne, a nawet trudne. To lektura obowiązkowa dla ludzi ciekawych, lubiących odkrywać to, co zazwyczaj dzieje się w tajemnicy. (pp), (wp), (as)

W Polsce rusza system kaucyjny

Od października startuje system kaucyjny

Więcej informacji na: **systemkaucyjny.gov.pl**

#SystemKaucyjny

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Mały podręcznik Systemu Kaucyjnego
Zeskanuj QR kod:

Od 1 października 2025 roku w Polsce zacznie obowiązywać system kaucyjny dla butelek plastikowych PET (do 3 litrów) oraz puszek metalowych (do 1 litra).

Do ceny napoju doliczona zostanie kaucja w wysokości 50 groszy, którą konsumenci odzyskają po zwrocie pustego opakowania w sklepie lub automacie – bez konieczności okazania paragonu. Kolejny etap systemu wejdzie w życie 1 stycznia 2026 roku i obejmie szklane butelki wielokrotnego użytku (do 1,5 litra). W tym przypadku kaucja wyniesie 1 złoty. Nowe przepisy mają na celu zwiększenie poziomu recyklingu, ograniczenie ilości odpadów w przestrzeni publicznej oraz ochronę środowiska. Duże sklepy o powierzchni powyżej 200 mkw. będą zobowiązane do przyjmowania opakowań, natomiast mniejsze placówki będą mogły przystąpić do systemu dobrowolnie. Szczegółowe informacje, w tym zasady działania systemu i oznaczenia opakowań, zawiera „Mały podręcznik Systemu Kaucyjnego”.
Opr. (luk)

Sprostowanie

Redakcja gazety „Jestem ze Wschowy” uprzejmie informuje, że w numerze NR 5(37)/2025 naszego pisma wkradły się błędy dotyczące działalności zespołu Cheerleaders Wschowa.

Pragniemy sprostować, że zajęcia klubu odbywają się w Szkole Podstawowej nr 2, a nie przy Szkole Podstawowej nr 1. Ponadto, trenerkami są wyłącznie Julia Tkacz oraz Ewa Tkacz. Julia nigdy nie tańczyła w konkurencji hip-hop. Przepraszamy za powstałe nieścisłości, zamieszanie i ewentualne nieporozumienia. Dokładamy starań, aby podobne sytuacje nie miały miejsca w przyszłości. Życzymy całemu zespołowi dalszych sukcesów, o których będziemy dalej informować na łamach naszej gazety

Kanalizacja w pobliżu? Przyłącz się i miej taniej

Przypominamy, że jeśli w Twojej miejscowości jest sieć kanalizacyjna, **masz obowiązek się do niej przyłączyć.**

Nie dotyczy to jedynie osób, które mają nieruchomości wyposażone w przydomowe oczyszczalnie ścieków, spełniające określone przepisami wymagania.

Kanalizacja to 3 x TAK, bo:

OSZCZĘDZASZ PIENIĄDZE

PODNOŚISZ STANDARD ŻYCIA

CHRONISZ ŚRODOWISKO

Jak się podłączyć?
WSZYSTKO SPRAWDZISZ NA STRONIE INTERNETOWEJ SPÓŁKI KOMUNALNEJ WSCHOWA.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ, skanując QR kod:

LUB SKONTAKTUJ SIĘ: tel. 65 540 16 24

PRZECIWDZIAŁANIE W OPS PRZEMOCY

W Ośrodku Pomocy Społecznej we Wschowie odbyło się szkolenie poświęcone pracy z osobami doświadczającymi przemocy.

Spotkanie poprowadził dr Michał Gluzek – specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i supervisor pracy socjalnej. Przypomnił podstawy prawne, omówił procedury reagowania na przemoc domową oraz kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla dziecka.

Szkolenie było skierowane do pracowników socjalnych, asystentów rodzin i członków Zespołu Interdyscyplinarnego OPS. Jego celem było rozwijanie praktycznych umiejętności w pracy z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc, zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Uczestnicy mieli możliwość wymiany doświadczeń i dyskusji, a dzięki udziałowi w szkoleniu podnieśli

swoje kompetencje w zakresie reagowania na sytuacje przemocy. Duże zainteresowanie wydarzeniem potwierdziło wagę problemu w społeczności lokalnej.

Magdalena Kurek

BEZPIECZEŃSTWO I ŚWIADOMOŚĆ

W Centrum Kultury i Rekreacji we Wschowie zakończył się wyjątkowy projekt „Aktywizacja Dorosłych – Edukacja dla zdrowia i rozwoju zawodowego”.

Przez ostatnie miesiące mieszkańcy mieli okazję uczestniczyć w zajęciach, które łączyły edukację, rozwój osobisty oraz integrację społeczną. Podczas finałowego spotkania uczestnicy i zaproszeni goście mogli obejrzeć wystawę prac i fotografii powstałych w trakcie projektu. Była to nie tylko okazja do podsumowania wspólnej pracy, ale także do podziwiania talentów i zaangażowania dorosłych, którzy odważyli się spróbować czegoś nowego.

Cennym elementem wydarzenia były prelekcje przygotowane przez przedstawicieli policji we Wschowie oraz Banku Spółdzielczego we Wschowie. Poruszono w nich tematy bezpieczeństwa, profilaktyki i świadomego zarządzania finan-

Projekt „Aktywizacja Dorosłych – Edukacja dla zdrowia i rozwoju zawodowego” został zrealizowany dzięki wsparciu Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027.

sami – wiedza niezwykle ważna w codziennym życiu. Spotkanie zakończyło się w miłej atmosferze przy wspólnym poczęstunku, który sprzyjał rozmowom i dalszej wymianie doświadczeń.

Zdobyta wiedza, nowe umiejętności i doświadczenia mają wspierać uczestników zarówno w życiu oso-

bistym, jak i zawodowym. Organizatorzy wierzą, że rezultaty projektu będą procentować jeszcze przez długi czas.

Gabriela Knap

RÓŻOWY PAŹDZIERNIK

RÓŻ DLA ZDROWIA, TAK DLA ŻYCIA BEZ UZALEŻNIEŃ!
11 PAŹDZIERNIKA 2025

12:00
WARSZTATY TWORZENIA BRANSOLETEK Z ANIĄ BURDĄ - KAMIENIE MARZEŃ (UDZIAŁ W WARSZTATACH 100 ZŁ)

15:00
ANNA DRATWIŃSKA - "WELLU" EKSPERT BEAUTY

15:15
SPOTKANIE Z PSYCHOLOGĄ DARIĄ PATALAS

15:40
SPOTKANIE ZE STYLISTKĄ KAROLINĄ RYDZOŃ

16:15
SPOTKANIE Z FRYZJERKĄ SYLWIĄ GÓRĄ

16:30 STUDIO ŁANOWA
DR. MED. ANETA ANT CZAK - PEDIATRA
DR. N. MED. MACIEJ ANT CZAK - SPECJALISTA GINEKOLOG - POŁOŹNIK

PAUŁA SOBIERAJ - FIZJOTERAPEUTKA UROGINEKOLOGICZNA
SANDRA DRWAT - KOSMETOLOG
PAULINA SOWA-TUSZYŃSKA - DIETETYK KLINICZNY

SESJA KOBIECA Z PATRYCJĄ ANDERS

LOTERIA Z NAGRODAMI

MAMMOBUS 01-02.10.2025 R.

ZAPISY NA WARSZTATY POD NR.TEL. 65 547 60 62 LUB W CZYTELNI. NA WEJŚCIU WYDAWANE BĘDĄ DARMOWE BILETY, KTÓRE WEZMĄ UDZIAŁ W LOSOWANIU NAGRÓD!

Metody wychowawcze – które działają?

Plusy i minusy metod wychowawczych

Metoda modelowania

+ naturalna i skuteczna, dziecko uczy się przez naśladowanie; buduje spójność między słowami a czynami rodziców; wzmacnia więź i zaufanie.

- wymaga konsekwencji i autentyczności ze strony dorosłych; każde niepożądane zachowanie rodzica może szybko zostać przejęte przez dziecko.

Metoda zadaniowa

+ rozwija współpracę, umiejętności społeczne i interpersonalne; uczy rozwiązywania konfliktów; daje dzieciom realne doświadczenia.

- wymaga czasu i przygotowania odpowiednich zadań; dzieci mogą różnie reagować na role społeczne – czasem pojawia się rywalizacja zamiast współpracy.

Metoda perswazyjna

+ kształtuje umiejętność dialogu; uczy argumentowania i empatii; daje dziecku poczucie, że jego zdanie ma znaczenie.

- wymaga cierpliwości i odpowiednich umiejętności rozmowy; przy nadmiarze może być odbierana jako moralizowanie, jeśli rodzic nie zachowa balansu.

Metoda nagradzania i karania

+ jasny system konsekwencji; nagrody motywują dziecko do dobrych zachowań; kary uczą, że działania mają skutki.

- zbyt częste kary mogą obniżyć poczucie własnej wartości; nagrody mogą prowadzić do oczekiwania korzyści za każde dobre zachowanie; trzeba zachować umiar i konsekwencję.

Wychowywanie dziecka to jedno z największych wyzwań, przed którym stają rodzice.

skutecznych metodach wychowawczych mówi się wiele, jednak żadna metoda wychowawcza nie jest tak efektywna, jak dobry przykład rodzica. Dzieci uczą się najczęściej przez obserwację i naśladowanie. Żadne komendy, zasady i wytyczne nie są w stanie przebić tego, co jest dla dziecka dostępne od momentu narodzin, czyli obraz rodzica i interakcje z nim. Rodzic jest, a przynajmniej powinien być, szczególnie do okresu dorastania, autorytetem dla dziecka. To, co on robi, dziecko odbiera jako prawidłowe, czy wręcz pożądane.

Powinny słuchać dorosłych?

W naszej kulturze panuje bardzo silne przekonanie, że dzieci to istoty, które od najmłodszych lat wymagają intensywnego warunkowania. „Dzieci i ryby głosu nie mają”, „dziecko powinno znać swoje miejsce”, „dzieci powinny być dyscyplinowane, inaczej wejdą rodzicom na głowę” – to zaledwie kilka popularnych stereotypów na temat roli i miejsca dziecka w strukturze społecznej. Przekonanie o tym, że dzieci powinny słuchać dorosłych jest nadal niezwykle głęboko zakorzenione w naszej tradycji, chociaż dziś rodzice rzadko mówią o dyscyplinie, częściej pada słowo współpraca („Chciałabym, żeby moje dziecko ze mną współpracowało...”). Tylko, czy faktycznie za tym sformulowaniem stoi autentyczna chęć nawiązania współpracy?

Cztery metody

Jedną z najbardziej skutecznych metod wychowania jest metoda modelowania, która polega na obserwacji i naśladowaniu przez dzieci zachowań osób dorosłych. Metoda, która polega na świeceniu własnym przykładem. Jeśli nie chcesz, aby twoje dziecko kłamało,

nie każ mu odbierać telefonu i mówić, że nie ma cię w domu. To uczenie się przez naśladowanie – jaki rodzic, takie dziecko. Kolejna metoda to metoda zadaniowa, która, polega na zaaranżowaniu dzieciom konkretnych sytuacji zadaniowych, które wymagają współpracy i podjęcia wysiłków, by zrealizować określony cel, mający doprowadzić do wzrostu wiedzy i wzbogacenia ich o nowe doświadczenia oraz umiejętności. Podejmują określone role społeczne, rozwiązują konflikty i wzbogacają swoje umiejętności interpersonalne. Metoda perswazyjna, to metoda oddziałująca za pomocą słowa. Polega na wyjaśnianiu, argumentowaniu, tłumaczeniu zasad postępowania i korygowaniu błędów w zachowaniu dziecka. Podczas perswazyj warto odwoływać się do przykładów, wywoływać empatię, poruszać wewnętrzny świat przeżyć malca, pytać o jego zdanie na dany temat. Nie wolno natomiast perswazyj mylić z przymusem ani moralizowaniem. Metoda nagradzania i karania, to metoda, w której chodzi o nagradzanie dziecka za każdym razem, gdy zrobi coś dobrego, a karanie go za złe zachowania. Dziecko powinno dostawać więcej nagród niż kar, a kary nie powinny być cielesne.

Którą wybrać?

Wybór odpowiednich metod wychowawczych zależy głównie od charakteru dziecka, wartości, które rodzice chcą przekazać, czy też sytuacji życiowej. Kluczowe jest, by stosować metody, które uwzględniają potrzeby dziecka, wspierają jego rozwój emocjonalny, intelektualny czy społeczny. Nie ma zatem jednej idealnej metody wychowawczej – skuteczność wychowania wynika przede wszystkim z umiejętności adaptacji i elastyczności w podejściu do dziecka.

Anna Dopiera, Jagoda Pierzchała

HAWAJE W SIEDLNICY – PIKNIK W ŚRODOWISKOWYM DOMU SAMOPOMOCY

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Siedlnicy odbył się pierwszy piknik na zakończenie wakacji.

W programie znalazły się gry i zabawy integracyjne, które dostarczyły uczestnikom wiele radości. Nie zabrakło także smakołyków – serwowano pizzę hawajską oraz kolorowe szaszłyki owocowe. – Skoro Hawaje nie mogą pojechać do ŚDS, to ŚDS

sprowadził Hawaje do siebie – żartowała Kinga Neć, kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Siedlnicy.

Była to pierwsza odsłona pikniku i, jak zapowiadają organizatorzy, z pewnością nie ostatnia. Spotkanie okazało się doskonałą okazją do wspólnej integracji i radosnego pożegnania wakacji.

(luk)

WSPÓLNE DZIAŁANIA DLA MIESZKAŃCÓW

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie w okresie letnim aktywnie wspierali dzieci i rodziny z naszej gminy. Ich obecność była widoczna podczas szkolnych festynów oraz zajęć bibliotecznych, pokazując, jak ważna jest współpraca instytucji w budowaniu silnej społeczności lokalnej.

Na terenie Szkoły Podstawowej nr 1 odbył się festyn rodzinny „Sobota z Jedyńką”, połączony z jubileuszem 80-lecia szkoły. Dzięki zaangażowaniu nauczycieli i pracowników OPS uczestnicy mogli korzystać z wielu atrakcji – występów artystycznych, pokazów sportowych, loterii, warsztatów czy stoisk z jedzeniem. OPS przygotował także zajęcia o kompetencjach rodzicielskich i kąci rozmów dla rodziców.

OPS współorganizował też festyn w Szkole Podstawowej nr 2, prowadząc strefę zabaw i konkursy z nagrodami. Dużym zainteresowaniem cieszyły się m.in. koło fortuny, rzut woreczkiem czy krzyżówki. Każdy uczestnik otrzymał drobne upominki.

Ponadto OPS wraz z Biblioteką Publiczną poprowadził finał „Akademii Brzdąca” – cyklu spotkań dla naj-

młodszych i ich opiekunów. Łącznie tu zabawę z elementami edukacji i wsparcia rozwoju dzieci.

Tegoroczne wydarzenia pokazały, że współpraca szkoły, biblioteki i OPS daje mieszkańcom nie tylko okazję do wspólnej zabawy, lecz także wartościowe wsparcie i integrację.

Magdalena Kurek

Muzealne archiwalia jako źródło poznania historii społecznej

Muzealia to nie tylko zabytki, które cieszą oko na wystawach, ale także takie, które przede wszystkim są bezcennym źródłem wiedzy historycznej.

Niezwykle ciekawym dokumentem znajdującym się w Muzeum Ziemi Wschowskiej, ukazującym wiele faktów z życia mieszkańców miejscowych parafii katolickich w początku XX wieku, jest „Księga korespondencji dziekana wschowskiego z lat 1909-1920”.

Składają się na nią kalki listów pisanych w językach niemieckim, polskim i łacińskim, które wysłał dziekan wschowski - ksiądz Stanisław Klemt, proboszcz z Lginia. Dotyczą one spraw, takich jak: organizacja świąt, zastępstwa proboszczów, a także m.in. dochodzenie w sprawie obyczajowej, związanej z pewnym młodym księdzem administratorem...

Nasza Świdnica

Zawarte w niej dane przynoszą ciekawe informacje, które rzucają światło w kwestii stosunków demograficznych dekanatu wschowskiego. W obrębie tej jednostki biskupstwa poznańskiego znajdowały się następujące parafie, położone w obrębie dzisiejszych gmin: Wschowa (parafie w Dębowej Łęce, Konradowie, Lginiu, Łysinach, Osowej Sieni, Siedlnicy i Wschowie), Wijewo (parafia w Brennie), Sława (parafie w Cioścu i Śmieszkowie), Przemęt (parafia w Kaszczorze) i Szlichtyngowa (parafia w Zamysławowie), które no-

towne były przy okazji rozliczania katedratyku, sprawozdania do biskupa dotyczącego liczby chrztów, zawartych małżeństw i pogrzebów, do których doszło w danym półroczu. Dla niektórych może okazać się zaskakujące, iż przed pierwszą wojną światową w obiegu parafialnym funkcjonowały polskie nazwy części miejscowości, w tym alternatywne względem dzisiejszych – np. Siedlnice nazywano Świdnica.

Wiecej katolikow

Z pozoru niewiele mówiące liczby stanowią niezwykle cenne źródło do badań z zakresu historii społecznej – np. pozwalają ocenić stosunki demograficzne miejscowych katolików w latach 1909-1917. Niemiecka administracja w początku XX wieku z niepokojem obserwowała zjawisko „Ostflucht” – odpływania Niemców ze wschodnich kresów na zachód – i zastępowania ich Polakami przybywającymi z głębi Wielkopolski. Przykładowo na obszarze Kreis Fraustadt pomiędzy 1905 a 1910 rokiem odsetek mieszkających tu Polaków – wyłącznie katolików - wzrósł z 30 proc. do 32 proc. ogółu ludności, czyli o około 800 osób. Jak się okazuje, za tym wzrostem stały nie tylko migracje, ale i przyrost naturalny. Na opracowanej tabeli widzimy, jak liczba

na katedratykiem
z Dekanatu Włocławskiego.
II półrozie 1909.

Parafia	święty	świąt	pogrzeby	Łd	Nb. pog.	Kwagi
Brenno	36	4	14	54	8 10	
Cieszanice	36	2	12	50	7 50	
Lębowa-Lęka	2	1	4	7	1 05	
Raszców	65	7	35	107	16 05	
Rosochórz	24	5	15	44	6 60	
Lgish	18	3	10	31	4 65	
Sypniewo	14	.	14	28	4 20	
Olsztyn	4	2	3	9	1 35	
Świdwin	14	2	9	25	3 75	
Smoleńsk	12	2	9	23	3 45	
Włocławek	65	8	24	97	14 55	
Łącznie	290	36	149	475	71 25	

Tymczasem się, że powyższe zapisane w niniejszym Wykazie są zgodne z myśleniami Katedratykiem prowadzących parafii i że ogółem z całego Dekanatu Włocławskiego użyto do katedratykiem 71, 25 Nb. stornami: Siódmiuset jedna marka i 25 peng.

Lgish, dnia 2. Lutego 1911.
P. Jan. Kłopot, Dział. B.

chrztańców wśród parafian (w połowie Polaków, w połowie Niemców), prawie dwukrotnie przewyższała liczbę pogrzebów. Jednak całkowicie tendencję tę przerwał wybuch I wojny światowej – ten czas to miejsce na wykresie, gdzie liczba pogrzebów i chrztańców się zrównała. W niektórych parafiach wręcz notowano wyraźną dominację tych drugich.

Skutki wojny można zaobserwować również poprzez wielki spadek liczby zawartych małżeństw. Dzięki takiej archiwistycznej pracy, możemy zdać sobie sprawę, jak wielką społecznie katastrofą – za którą szły tysiące rodzinnych dramatów – była I wojna światowa...

Bartosz Tietz

WYJĄTKOWE KOBIETY, WYJĄTKOWE WYSTAWY

Muzeum Ziemi Wschowskiej przygotowało aż dwie wystawy czasowe czynne w siedzibie MZW przy pl. Zamkowym 2.

Trwają one od 10 września i będzie można je zwiedzać do 5 grudnia 2025 r. Na ekspozycji zaprezentowane zostaną m.in. portrety, grafiki, starodruki oraz medale pochodzące ze zbiorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Muzeów Narodowych we Wrocławiu i Poznaniu, Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu oraz kolekcji prywatnych.

Pierwsza z wystaw: Polski Kopciuszek-wnuczka starosty wschowskiego królową Francji. Upamiętnia przypadającą 5 września, 300. rocznicę zaślubin Marii Leszczyńskiej z Ludwikiem XV. Wnuczka wschowskiego starosty była jedyną Polką na tronie Francji oraz najdłużej panującą z francuskich królowych. Gniazdo rodowe Marii wchodziło w skład historycznej ziemi wschowskiej. Na wystawie przywołane zostaną także inne związki z regionem. Oprócz pamiątek związanych z samą monarchinią zaprezentowane zostaną również unikatowe książki autorstwa wschowskiego proboszcza i uczonego Józefa Rogalińskiego, powstałe dzięki przyrzędom badawczym zakupionym ze środków przekazanych przez królową.

Druga z wystaw: Ludwika Maria Gonzaga. W 380. rocznicę posel-

stwa polskiego do Paryża. Upamiętnia natomiast 380. rocznicę zaślubin per procura Ludwika Marii

Gonzagi – pierwszej Francuzki na tronie Rzeczypospolitej. Była ona żoną aż dwóch polskich królów.

Władysław IV Wazę reprezentował w Paryżu Krzysztof Opaliński (pradziadek Marii Leszczyńskiej), właściciel licznych dóbr ziemskich rozciągających się od Wschowy po Włoszakowice. W poselstwie uczestniczył również nadworny medyk Krzysztofa, wschowianin Jerzy Freudenhammer – autor pierwszej szczegółowej mapy Wielkopolski Palatinatus Posnaniensis. Mapa ta powstała jako prezent ślubny dla Ludwiki Marii Gonzagi, opatrzona prywatną dedykacją autora dla królowej. Ważnym uczestnikiem poselstwa był także brat bliźniak wschowskiego starosty – Wacław Leszczyński, późniejszy prymas Polski. To właśnie on dnia 5 listopada 1645 r. w obecności francuskiego dworu zgromadzonego w Luwrze udzielił sakramentu zaślubin królowej Ludwice Marii Gonzadze.

Ze względu na polsko-francuskie wydzźwięk przygotowanych wystaw oraz doniosłe znaczenie zbliżających się rocznic, obie wystawy zostały objęte patronatem honorowym przez Jana Emeryka Rościszewskiego – Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Francuskiej oraz prof. Igora Adama Kraszewskiego – Konsula Honorowego Francji w Poznaniu. Wydarzenie zostało przygotowane ze wsparciem finansowym Banku Spółdzielczego we Wschowie.

Przemysław Wojciech

Wschowskie kalendarium historyczne

1 IX 1699

Uroczysty wjazd króla Augusta II Mocnego do Wschowy i pierwsze obrady senatu RP we Wschowie. Jak podaje kronika Jonemana 1 września 1699 roku przy bramie wjazdowej do miasta miało miejsce uroczyste powitanie króla przez władze miejskie oraz przedstawicieli cechów. Następnie w ratuszu po raz pierwszy obradował senat RP, z czym była oczywiście związana wizyta monarchy.

 2 IX 1939

Drugiego dnia wojny żołnierze ze stacjonującego w Lesznie 55. Poznańskiego Pułku Piechoty dokonali wypadu rozpoznawczego w kierunku Wschowy. W akcji udział wzięły 2. kompania 55. pułku piechoty w sile 3 plutonów dowodzonych przez kpt. Edmunda Lesisza, pluton samochodów pancernych, pluton ckm i pluton artylerii oraz szwadron lekkich czołgów rozpoznawczych TKS. Poza tymi działaniami trwała również akcja obserwacyjna w lasach koło Wschowy, którą prowadził pluton z 17. Pułku Ułanów. Informacje z obserwacji przekazywano drogą radiową. W kierunku Wschowy wystrzelono 36 pocisków, co wywołało popłoch i panikę w mieście. Sytuacja była groźna do tego stopnia, że władze rozważyły ewakuację ludności do Głogowa.

 9 IX 1670

Na wniosek szlachty wielkopolskiej sejm walny podjął decyzję o utworzeniu w ziemi wschowskiej pełnej hierarchii urzędniczej. To na tej podstawie wprowadzono w ziemi wschowskiej nieznane dotychczas urzędy: chorążego, cześnika, łowczego, miecznika, podczaszego, podstolego, skarbnika, stolnika oraz wojskiego.

 20 IX 1928

Wizyta we Wschowie
ostatniego prezydenta
Republiki Weimarskiej Paula
von Hindenburga. Wcześniej
Hindenburg był w podróży
między innymi na Górnym
Śląsku. Wschowska wizyta
nie została odnotowana
w polskiej prasie przygranicz-
nej. Natomiast „Głos Lesz-
czyński” z tego dnia opubli-
kował dwa artykuły: „Echa
antypolskiego przemówienia
Hindenburga” oraz „Dwu-
krotny przejazd Hindenburga
przez terytorium polskie”.
Niestety o pobycie we
Wschowie nie wspomniano.

(msz)

UWAGA: PRÓBY OSZUSTW „na urzędnika UMiG Wschowa”

Kobieta podająca się za pracownicę Urzędu Miasta i Gminy Wschowa próbowała wprowadzić mieszkańców w błąd, powołując się na rzekomą „loterię paragonową” burmistrza. Piszemy, co zrobić, gdy taka sytuacja znowu się powtórzy.

W wtorek, 26 sierpnia po godzinie 16.30 we Wschowie doszło do prawdopodobnej próby oszustwa. Do jednego z mieszkań zapukała kobieta podająca się za pracownicę Urzędu Miasta i Gminy Wschowa. Twierdziła, że przyszła w sprawie rzekomej „loterii paragonowej” ogłoszonej przez burmistrza. Okazywała identyfikator (niezgodny z urzędowym wzorem) i dowód osobisty (prawdopodobnie fałszywy). Urząd Miasta i Gminy Wschowa podkreśla, że nie prowadzi żadnej loterii paragonowej ani podobnych akcji. Pracownicy urzędu nie odwiedzają mieszkańców po godzinach pracy, czyli po 15.30, a wszelkie oficjalne przedsięwzięcia urzędowe o charakterze publicznym są zawsze zapowiadane na stro-

nie internetowej, w mediach społecznościowych urzędu i burmistrza oraz w lokalnych mediach.

W sytuacji, gdy ktoś podający się za urzędnika zapuka do drzwi, należy w pierwszej kolejności zadzwonić na policję, a następnie poinformować o zdarzeniu Urząd Miasta i Gminy Wschowa. Celem takich działań oszustów może być wyłudzenie pieniędzy, zdobycie danych osobowych albo sprawdzenie, kto znajduje się w mieszkaniu. Dlatego urząd apeluje o zachowanie ostrożno-

ści, czujność i natychmiastowe zgłaszanie podobnych sytuacji. Dbajmy wspólnie o bezpieczeństwo – podzielmy się tą informacją z innymi mieszkańcami, aby zapobiec kolejnym próbom oszustwa.

Podobne sytuacje powtórzyły się później. Kiedy przygotowywaliśmy ten numer do druku, okazało się, że do mieszkańców gminy Wschowa wydzwaniają osoby oferujące panele fotowoltaiczne „z gminną bezzwrotną dotacją”. Zachowajcie czujność!

(luk)

ZEGARY, KTÓRE ODLICZAJĄ LEKCJE I PRZERWY

W wielu miejscach we Wschowie odnaleźć można świadectwa historii – jedne mniej, inne bardziej znane. Do tej drugiej kategorii z pewnością należą zegary tarczowe w Szkole Podstawowej nr 2, które wyznaczają rytm szkolnego życia.

Pierwsze wzmianki o nich pochodzą z lat 30. XX wieku. To właśnie wtedy zawisły na korytarzach wschowskiej szkoły, na trzech kondygnacjach budynku. Kiedy zniknęły? Tego nie pamięta już nikt. Po latach „odnalazły się” w magazynie i od tego momentu zaczęła się ich druga młodość. Około ośmiu lat temu zegary marki Bürk zostały odrestaurowane dzięki zaangażowaniu pracowników szkoły. Bogusław Dancewicz zadbał o ich estetykę, dokładnie je oczyszczając, natomiast Jarosław Krzyżański przywrócił sprawność mechanizmu elek-

trycznego, dopasowując odpowiedni sterownik. Dzięki temu zegary nie tylko odzyskały dawny blask, ale także znowu zaczęły chodzić punktualnie i niezawodnie.

Choć mają niemiecki rodowód, dziś są częścią historii szkoły i jej wyjątkowego klimatu. Odmierzają lekcje i przerwy dla kolejnych pokoleń uczniów, przypominając jednocześnie, że nawet pozornie zwykłe przedmioty mogą stać się cennymi świadkami minionych czasów. (luk)

LISTY DO REDAKCJI

Taxi Senior wyjątkową usługą

Do redakcji „Jestem ze Wschowy” regularnie wpływają opinie i podziękowania dotyczące usług oferowanych przez Gminę Wschowa. Tym razem otrzymaliśmy miły list od pani Haliny, która cieszy się z usługi Taxi Senior. Taka korespondencja utwierdza nas w przekonaniu, że warto wdrażać w życie podobne inicjatywy.

(luk)

Podziękowanie dla Pana Burmistrza Wschowy za wsparcie inicjatywy dla seniorów Taxi Senior

Cieszę się, że mogę skorzystać z przejazdu do lekarza darmo.

Dojeżdżam co miesiąc do Torunia na wizyty lekarskie, korzystam z przejazdu Taxi do Leszna, później jadę pociągami. Może jest możliwość wprowadzenia dojazdu np. Toruń. Jestem inwalidką I gr.

Dziękuję
Halina

WSCHOWA OGŁASZA AUTONOMIĘ?

To nie San Escobar, czy może Wielkie Księstwo Wschowskie, lecz flaga województwa lubuskiego

Wielu z Was dopytuje, co to za nietypowa flaga powiewa od jakiegoś czasu na ratuszu. Czy to symbol jakiegoś tajemniczego państwa? San Escobar, a może Wielkie Księstwo Wschowskie?

Spieszmy z odpowiedzią – żadnej rewolucji nie ogłaszamy! To po prostu flaga województwa lubuskiego. A że Wschowa leży w Lubuskiem, to i dumnie prezentujemy nasze barwy. Jeśli zobaczycie tę żółto-zieloną

flagę, możecie być spokojni – nie budujemy Wielkiego Księstwa Wschowskiego, co oznacza, że nie wyznaczamy nowych granic i nie tworzymy autonomii w ramach istniejących struktur państwowych. No i magistrat nie zostanie siedzibą nowego państwa, choć pewnie byłoby ono większe niż Watykan. Dobrze jednak pokazywać, że identyfikujemy się z naszą ziemią. (luk)

BURMISTRZ MIASTA I GMINY WSCHOWA KONRAD ANTKOWIAK POLECA:

SENIOR TAXI

KURS RAZ W MIESIĄCU

TAM I Z POWROTEM

REZERWACJA POD TELFONEM

65 540 86 46/48

w godzinach 8.00–12.00, minimum na 2 dni przed planowanym przejazdem

65+ PROGRAM DLA SENIORÓW Z GMINY WSCHOWA

SZCZEGÓŁY NA **WWW.WSCHOWA.PL**

Znajdź różnicę: Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Osowej Sieni

Przed

Po

Obiekt wypiękniał, będzie lepiej zabezpieczony termicznie, ale to jeszcze nie koniec prac. Jak Wam się podoba szkoła w nowej odświeżeniu?

Krzyżówka numeru 38

CZŁOWIEK ŻYJĄCY W SAMOTNOŚCI I KONTEM- PLACJI	szalenie		sŁUCHAWKA LEKARSKA	sIEKIERKA KUCHENNA		IMIĘ ŻONY PREZYDENTA TRUMPA	WALIZECZKA NA PODRĘCZNE DROBIAZGI	7	PORA ROKU		WIERZCH STOEŁU, BIURKA			OBŁOK PARY; MGŁA	
	MIEDZY BURTAMI								OGON LISA		URODA, PIĘKNO				NARZUTKA FUTRZANA
OZDOBNE OBRAMOWA- NIE WEJŚCIA	1									PLACÓWKA HANDLU DE- TALICZNEGO LICHA KAWA					
						IMIĘ PISARZA ZEGADŁOWI- CZA					CZEŚĆ NALEŻNOŚCI IMIĘ PIOSEN- KARKI JUSIS				
WORECZEK NA DUKATY						DAWNY WÓZEK Z WODĄ GAZOWANĄ									
WSZYWANIE ŁĄT DO ODZIEŻY								GRECKI BÓG KRWAWEJ I OKRUTNEJ WOJNY					WYRABIANY Z KWAŚNEGO MLEKA		IMIĘ PIEKARZA IBRAHIMO- VICA
						WOLNA POSADA		MIASTO W NIEMCZECH, W SAKSONII	MINERAŁ, DWUTLENEK TYTANU			2			
									DUŻY POKÓJ						
WCINAJĄ SIĘ W ŁĄD		NIEMODNY NAPÓJ ALKOHOŁOWY		STRONA MO- NETY, MEDALU		5				STÓŁ SKLEPOWY		UBIÓR ADWOKATA		POŻYWIENIE LUDÓW STREFY TROPICALNEJ	
TOMASZ - AKTOR ALBO WOJCIECH - MUZYK	NAGUS NA ZDJĘCIU				CZCIONKA KOMPUTEROWA										
	DRZEWO AFRYKAŃSKIE				ARABSKIE IMIĘ MĘSKIE			OBSZERNE, PISEMNE O- PRACOWANIE ZAGADNIENIA				MAŻ MAMY			
		3													
ORKIESTRA LUDOWA								OGRÓD OWOCOWY							
DAWNY STUDENT														6	
				TAŃCOWAŁA Z IGŁĄ W BAJCE JANA BRZEC HWY					AUTOR POWIEŚCI „DZWONY BAZYLEI”						
ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI						1	2	3	4	5	6	7			

Przysłowia

Październik

- 📌 Gdy październik mroźny, to nie będzie styczeń groźny
- 📌 Gdy w październiku ciepło chadza, w lutym mrozy naprowadza
- 📌 Październik stoi u dwora, wykop ziemniaki z pola
- 📌 Październik chodzi po kraju, cichnie ptactwo w gaju -
- 📌 W październiku, gdy liść z drzewa niesporo opada, późną to wiosnę zapowiada
- 📌 W październiku kawek gromada, słotne dni nam zapowiada
- 📌 Gdy październik z wodami, grudzień z wiatrami
- 📌 Ile razy przed nowiem w październiku śnieg spadnie, tyle razy wśród zimy odwilży przypadnie
- 📌 Kiedy październik śnieżny i chłodny, to styczeń zwykle łagodny
- 📌 Gdy październik ciepło chadza, w lutym mrozy naprowadza
- 📌 Gdy październik ciepło trzyma, zwykle mroźna bywa zima
- 📌 Gdy październik mokro trzyma, zwykle potem ostra zima
- 📌 Gdy październik mroźny, to nie będzie styczeń groźny
- 📌 Gdy październik z wodami, grudzień z wiatrami
- 📌 Gdy w końcu października łagodna pogoda, to lutemu mrozów doda

Litery z pól ponumerowanych utworzą hasło – rozwiązanie krzyżówki.

Odpowiedzi wraz z imieniem i nazwiskiem prosimy wysłać
 do 6 października pod adresem:
 „Jestem ze Wschowy”, Urząd Miasta i Gminy Wschowa,
 Rynek 1, 67-400 Wschowa

Hasło z poprzedniego numeru:
Parowóz

Wśród nadesłanych zgłoszeń 10 października 2025 roku rozlosujemy 3 zestawy nagród. Nazwiska zwycięzców zostaną opublikowane na stronie www.gminawschowa.pl

Nazwiska osób nagrodzonych w poprzednim numerze publikujemy na stronie internetowej lub Facebooku Miasta i Gminy Wschowa. **Gratulujemy!**